UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ 2/2015, 31. august 2015 Rozširované bezplatne, Ročník LXII.

Podľa mladého vedca a pedagóga Ľubomíra Švorca má Slovensko veľký vedecký potenciál str. 20.

Vzdelaná spoločnosť má vysokú pravdepodobnosť, že bude prosperovať str. 4.

Očakávania Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy v novom školskom i akademickom roku 2015/2016 str. 3

Príhovor ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR J. Draxlera str. 14.

Republika písmen

Každý celok sa skladá z nejakých častí. Hmota sa skladá z atómov a možno ešte čohosi menšieho. Spoločnosť tvoria ľudia štáty–občania žijúci na území daného štátu, národy–občania rovnakej národnosti, so spoločnou kultúrou a jazykom.

A čo školy? Prirodzene sú tvorené najmä žiakmi a učiteľmi, ale aj ďalšími podpornými činiteľmi. Poslaním školy je učiť, vzdelávať a keďže v tomto procese je základom slovo, ktoré sa skladá z menších častíc, možno školu označiť za akúsi republiku písmen.

Na prvom stupni sa kladú základy, písania, čítania, počítania. Prijíma sa ústava – školský poriadok. Tam sú stanovené práva i povinnosti občana písmenkovej republiky. Na druhom stupni sa už kladú základy budúceho osobnostného a kariérneho úspechu žiakov. Títo sa učia základy vied a hľadajú svoju budúcu profesijnú identitu, skúmajú, k čomu ich to ťahá, čo by ich mohlo v živote zaujímať, ale aj živiť. V deviatom ročníku by už malo byť každému jasné, ktorým smerom sa v živote poberie na svojej ceste za úspechom. Teda, aspoň v hrubých rysoch, lebo 14 – 15 ročný mladík, či dievčina toho ešte o budúcich veciach života veľa nevedia.

Pokračovanie na 2. strane

Rok školský i olympijský

V septembri sa otvárajú brány našich škôl, aby privítali tisícky žiakov a študentov, ktorí sa chystajú na to, aby v školských laviciach, ale aj dielňach, laboratóriách ba i na športoviskách, načerpali nové vedomosti, zručnosti, kompetencie, získali nové skúsenosti nevyhnutné pre svoj budúci život. Nový školský rok neprivíta len prváčikov, ale i žiakov v posledných ročníkoch základných či stredných škôl.

Tento školský rok bude zasa po štyroch rokoch vo svojom závere otvárať ďalšiu svetovú olympiádu. Vzdelávanie a škola majú so športom veľa spoločného. Človek sa v oboch prípadoch musí prekonávať, pracovať na sebe, trénovať svoju vytrvalosť, musí si klásť vysoké ciele, poctivo pracovať, systematicky budovať svoje kvality na osobnostný posun. Žiak i športovec potrebujú svojich učiteľov a trénerov , ktorí ich vedú k vysokým cieľom. Ak športovec niečo podcení, prejaví sa to na slabšom výkone a podobné je to aj u žiaka. A napokon, ak sa podarí dosiahnuť úspech, raduje sa rovnako športovec i žiak. Jednému ide o dobré umiestnenie, tomu druhému o dobré vzdelávacie výsledky ohodnotené dobrými známkami. A obom o čo najlepší výkon, ktorý odráža vynaloženú námahu a úsilie. Je na každom žiakovi, ako rýchlo a akým smerom sa uberie.

Pokračovanie na 2. strane

Zbierka Školská aktovka pomohla 29 deťom z celého Slovenska

Do školy sa budú tešiť s darovanými pomôckami. Metodicko-pedagogické centrum počas letných mesiacov zorganizovalo materiálnu charitatívnu zbierku Školská aktovka pre deti z viacpočetných rodín. Začiatku školského roka sa nevedeli dočkať v štrnástich rodinách.

Pokračovanie na 15. strane

Rok školský i olympijský

Pokračovanie z 1. strany

Nový školský rok navodzuje neopakovateľnú atmosféru nového začiatku. Stretávajú sa pedagógovia, niekde pribudnú noví, inde sa zoznamujú noví kolegovia, lebo tí pred nimi odišli do dôchodku, či pracovať na iné školy, stretávajú sa žiaci, ktorí si majú čo porozprávať a vtesnať do prvých minút svojich stretnutí dvojmesačné zážitky.

My v školstve sme naozaj osobitnou veličinou, meriame čas i svoju prácu trochu inak, ako ostatná spoločnosť, od ktorej očakávame pochopenie, porozumenie a podporu, lebo našou prácou tvoríme vedomostný potenciál národa i štátu. V dobre spravovaných štátoch sú učitelia a školy v náležitej úcte spoločnosti okolo, myslím, že v tomto smere by sa mala tá naša slovenská o poriadny kus polepšiť. Tak to aspoň cítia mnohí v školstve.
A ešte jednu dôležitú vec si želáme – aby mala múdrosť svoju prestíž a význam v spoločnosti. Lebo vedomosti sa ťažko „nasávajú“ žiakmi v priestore, kde nemajú hodnotu a spoločenskú cenu.

Úlohou učiteľa nie je naplniť prázdnu nádobu žiaka vedomosťami, ale dať mu do rúk také schopnosti, aby vedomosti, ktoré sa naučí dokázal pružne a tvorivo rozvíjať a používať na prospech spoločnosti, svojej rodiny a i seba samého. Byť užitočným, byť človekom, ktorého ľudia potrebujú je cieľ práce školy i rodiny, ktoré musia spájať svoje sily na prospech žiakov a študentov. Ich výsledky sú spoločným dielom týchto partnerských strán. Aj preto je dôležitá ich dobrá komunikácia, podpora a porozumenie.

Tak ako predchádzajúci školský rok vo svojej druhej polovici i tento školský rok ponesie aj pečať, že je súčasťou významného výročia spojeného s velikánom Ľudovítom Štúrom, tejto významnej osobnosti slovenských národných dejín, ale aj 70. výročím ukončenia druhej svetovej vojny. Dejiny dávajú podnety a výchovné výzvy pre prácu s deťmi a mladými ľuďmi vôbec.

Minister školstva pred krátkym časom upozorňoval na to, že riaditelia musia v novom školskom roku dávať pozor, koho pustia do svojich škôl a tried. Každá aktivita v škole musí mať svoju pedagogickú hodnotu a úroveň, len tak si škola zachová a posilní svoju úroveň a spoločenskú prestíž. Žiadna z aktivít nesmie narušiť plynulú prácu škôl a ich činnosť. Za to nesú zodpovednosť učitelia a riaditelia škôl. Povinnosťou školy je pracovať čo najkvalitnejšie na tom, aby žiaci dostali čo najlepšiu vzdelanostnú výbavu .

Žiakov i učiteľov čaká 191 dní práce, ale možno aj zábavy, lebo aj vzdelávanie môže byť veselou, ba dokonca i vtipnou záležitosťou. Ide len o to, ako sa k nemu postavíme v našich školských pedagogických a triednych kolektívoch, akú atmosféru nastolíme a v akej budeme spoločne pracovať. Za redakciu Učiteľských novín si želáme, aby bola tvorivá, kreatívna, plná rešpektu a tolerancie, ale aj poriadku, ak treba i disciplíny a najmä úcty – k sebe navzájom ale aj všetkým tým, ktorí nám tu zanechali svoje duchovné bohatstvo z ktorého dnes čerpáme.

Autor: Ľubomír Podlužiansky
Ilustračné foto, zdroj: TASR/František Iván

Republika písmen

Pokračovanie z 1. strany

Stredná škola má za úlohu profilovať jednotlivca. Niekoho smerom k vysokej škole a vedeckej kariére, iného na odbornú dráhu do praxe. Nech sa však žiak pohne v tomto čase kdekoľvek, všade ho sprevádza množstvo informácií zložených z viet, slov a tie z písmen. Naša abeceda ich má 46. A má aj svoje špecifiká. Napríklad také ô, teda o s vokáňom. To nenájdete v žiadnom inom z vyše 6000 jazykov celého dnešného sveta. Ale aj ä. Teda a s bodkami je pekný vynález. Lasica so Satinským to už dávno pekne okomentovali. My Slováci sme si písmenkový svet urobili ešte zložitejším, ako by sme museli. Vymysleli sme si napríklad dva typy /i y/. Všimli ste si, že keď chcete všeobecne pomenovať /i y/, tak to vlastne nejde, lebo všeobecné /i y / nejestvuje. Ak by ste použili i, urazí sa ypsilon a naopak. Mne to vychádza tak, že ak by sme chceli napísať obojaké, dalo by sa písať, ako ypsilon s bodkou, teda tak, že ani klávesnica počítača takúto novinku neobsahuje. Ktovie, či by to nevyriešilo problém nejedného prepadajúceho žiaka zo slovenčiny. Pravda, pokusov o zjednodušenie našej gramatiky i písma sme už mali neúrekom. Zatiaľ to však zostáva tak, ako to vymysleli štúrovci, bernolákovci, Hatala a ďalší, ktorí sa pričinili o našu slovenčinu.

Niektorí znalci života hovoria, že na mäkkom, či tvrdom y, život predsa nestojí. A skúste si dnes pozrieť nejaké chatovanie v počítači a je vám všetko jasné. Na gramatike často mnohým naozaj nezáleží. Ale písmenká zostali a asi zostanú stále mimoriadne dôležité. No a pokiaľ v našej písmenkovej republike používame obe íčka, tak sa musíme ich učiť odlišovať.

Ľubomír Pajtinka, šéfredaktor

Rozpočet

Rezort školstva odmieta, že by na budúci rok hospodáril s menším rozpočtom, ako má teraz. Návrh rozpočtu je podľa ministerstva školstva oproti rozpočtu z tohto roka bez prostriedkov EÚ a spolufinancovania vyšší takmer o 34 miliónov eur. “Školstvo v žiadnom prípade nebude hospodáriť s menšími prostriedkami ako v minulom roku. Pri prvom nástrele rozpočtu sa zložito napočítavajú eurofondy, ktorých má rezort pomerne veľa. Upozorňujem, že pri očistení o eurofondy je náš rozpočet oproti vlaňajšku už teraz vyšší,” povedal minister školstva Juraj Draxler.

Reagoval tak na kritiku opozície, ktorá upozornila, že čisté výdavky rezortu bez eurofondov majú klesnúť o 274 miliónov eur. Draxler pripomenul,

Pokračovanie na 3. strane

Očakávania Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy v novom školskom i akademickom roku 2015/2016

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku vstupuje do nového školského i akademického roka 2015/2016 s požiadavkou na výrazné zvýšenie objemu finančných prostriedkov do oblasti školstva. Je všeobecne známe, že slovenské školstvo dlhodobo trpí nedostatkom financií, systémových riešení a celkového záujmu zo strany politikov. Žiadna z doterajších vlád nenaplnila reálnymi krokmi svoje predvolebné sľuby a predsavzatia prioritne sa venovať tak dôležitej oblasti spoločenského života, akou je vzdelávanie budúcich generácií. Prejavom toho sú najmä slabé výsledky žiakov v medzinárodných testovaniach, neprimeraný spoločenský status učiteľa, nízka motivácia na prácu v školstve, nedostatočné finančné ohodnotenie zamestnancov či odliv nadaných vedeckých a výskumných pracovníkov do zahraničia.

Z uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby politici a celá spoločnosť neodsúvali riešenie týchto problémov ale naopak najmä zvýšili tempo rastu podielu HDP určeného na školstvo. S tým samozrejme súvisí výraznejšie zvyšovanie platov nielen pedagogických a odborných zamestnancov ale aj nepedagogických zamestnancov regionálneho a vysokého školstva, bez ktorých by učitelia, žiaci a študenti nemali vytvorené dostatočné podmienky na kvalitný vyučovací proces. Pripomínam, že v súčasnosti sa stupnica platových taríf pre odmeňovanie nepedagogických zamestnancov začína pod hranicou minimálnej mzdy, čo je v súčasnej dobe nielen nespravodlivé ale aj nezákonné. Žiadame preto upraviť tieto stupnice platových taríf tak, aby v prvej tarifnej triede a v prvom tarifnom stupni začínali minimálnou mzdou.

Okrem otázky platov je však potrebné zaoberať sa tiež nedostatočným materiálnym a technickým vybavením škôl, ktoré je v dnešnom modernom svete základom pre konkurencieschopnosť slovenského školstva. Ďalším výrazným globálnym ukazovateľom, v ktorom Slovensko dlhodobo zaostáva je úroveň vysokého školstva, vedy a výskumu. Je najvyšší čas, aby štát do tejto oblasti investoval výrazné finančné prostriedky porovnateľné aspoň s krajinami strednej Európy a tiež prehodnotil systém prideľovania financií jednotlivým študijným odborom na základe ich výsledkov a prepojenia na trh práce. Bez neodkladnej reálnej podpory vedy a výskumu Slovensko príde a mnoho svojich talentovaných ľudí a stratí schopnosť priemyselnej a technickej konkurencie v regióne.
V súvislosti s financovaním Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku viackrát poukázal na potrebu zjednodušenia a sprehľadnenia toku finančných prostriedkov určených do školstva a tiež na prípady rozdielneho odmeňovania zamestnancov len na základe osoby zriaďovateľa školy či školského zariadenia. Z tohto dôvodu vypísal zväz petíciu za zjednotenie financovania a riadenia slovenského školstva, v ktorej žiada, aby sa Ministerstvo školstva SR opäť stalo jediným orgánom verejnej moci zodpovedným za financovanie a riadenie všetkých druhov škôl a školských zariadení ako aj ich zamestnancov. Pod petíciu sa do dnešného dňa podpísalo viac ako 48 tisíc ľudí, čo je znamenie, že táto požiadavka je oprávnená a vláda SR by sa ňou mala vážne zaoberať.

Našimi ďalšími požiadavkami na najbližší školský i akademický rok, ktoré sa budeme v spolupráci s ministerstvom školstva snažiť presadiť sú: zvýšenie započítateľnosti rokov praxe tak, aby bola v súlade s vekom odchodu do dôchodku; zaradenie majstrov odborného výcviku, pedagogických zamestnancov materských škôl a vychovávateľov do vyššej platovej triedy na základe stupňa vzdelania a praxe; kvantifikovať normatívne financovanie na žiaka a na triedu; vytvoriť samostatnú tabuľku pre vysokoškolských učiteľov a výskumných zamestnancov; riešiť reťazenie pracovných pomerov zamestnancov vysokých škôl; uzákoniť rekondičné pobyty pre pedagogických a odborných zamestnancov; zaviesť daňové zvýhodnenie pre autorov učebníc, učebných textov, monografií, odborných a vedeckých publikácií, či podporovať zavedenie rezortného informačného systému ministerstva školstva do praxe.

V neposlednom rade budeme aj naďalej požadovať prijatie Správy o systémových zmenách v školstve z dielne bývalého ministra Dušana Čaploviča, na vytvorení ktorej sa podieľalo aj mnoho nezávislých odborníkov z praxe a ktorá bola odsúhlasená v Hospodárskej a sociálnej rade SR v októbri 2013 ale doteraz však nepochopiteľne ignorovaná vládou SR. Možno práve preto, lebo by jej prijatie konečne znamenalo záväzok systémovo riešiť základné problémy slovenského školstva.

Na záver chceme vyjadriť podporu snahám súčasného ministra školstva Juraja Draxlera a veríme, že spoločne dokážeme presvedčiť politikov, že investícia do vzdelania je naozaj budúcnosťou našich detí, mládeže a celej spoločnosti.

ODBOROVÝ ZVÄZ
pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

Ing. Pavel Ondek,
predseda OZ PŠaV na Slovensku

Rozpočet

Pokračovanie z 2. strany

že rokovania o rozpočte pokračujú, prioritou je navýšenie rozpočtu na vedu a výskum cez grantový systém a zvýšenie platov v školstve. V prioritách MŠVVaŠ SR na rok 2016 bola voči Ministerstvu financií uplatnená požiadavka na ďalšie navýšenie platov pedagogických zamestnancov regionálneho školstva o 5%. Táto požiadavka je zatiaľ predmetom rokovaní. V prípade schválenia by bol v roku 2016 dosiahnutý priemerný plat pedagogických zamestnancov v regionálnom školstve vo výške cca 1,16-násobku priemernej mzdy v národnom hospodárstve.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Vzdelaná spoločnosť má vysokú pravdepodobnosť, že bude prosperovať

Doc. Mgr. Martin Fronc, PhD. patrí dlhodobo k politikom, ktorí sa najčastejšie vyjadrujú k stavu a vývoju školstva u nás. Predpoklady k tomu mu dáva aj to, že bol nielen vysokoškolským učiteľom, ale aj štátnym tajomníkom a ministrom školstva Slovenskej republiky. Dnes je poslancom Národnej rady Slovenskej republiky a podpredsedom jej Výboru pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport. Za redakciu Učiteľských novín sme sa s ním pozhovárali o jeho pohľade na stav školstva a jeho vývoj.

Pán docent, vy ste spomedzi všetkých sedemnástich ministrov školstva pôsobili v rezorte najdlhšie. Najskôr ako štátny tajomník ministra Milana Ftáčnika. Ako k tomu došlo?

Roku 1998 som bol zvolený za poslanca Národnej rady SR za Kresťanskodemokratické hnutie. Pri zostavovaní vlády vznikla koalícia a vtedajší predseda strany Ján Čarnogurský prišiel počas týchto rokovaní raz popoludní za mnou s vetou: Máme pozíciu štátneho tajomníka na školstve, musíš tam ísť! Povedal som, že do nasledujúceho dňa to zvážim a že sa o tom musím poradiť so svojimi najbližšími. Večer som sadol do auta a šiel za manželkou, aby som sa s ňou porozprával, čo si o tom myslí. Nebola nadšená, ale rozhodnutie nechala na mňa. Tak som sa stal štátnym tajomníkom.

Politicky sme boli s ministrom Ftáčnikom na inej vlne. Rešpektoval som a rešpektujem, že to je mimoriadne rozhľadený človek. Našli sme spôsob koexistencie, aj keď to v niektorých veľmi citlivých témach medzi nami občas zaiskrilo. Išlo napríklad o otázku zavedenia vyučovania jogy do škôl, kde som ho pred takýmto krokom najskôr opatrne varoval. Keď to nepomohlo, vznikol konflikt, ktorý sa preniesol do politickej roviny.

Ako najdôležitejšie z tých čias vidím, že náš začiatok na ministerstve bol veľmi ťažký. Nastupovali sme v situácii, keď sme nevedeli, ako nasledujúci mesiac zaplatíme učiteľov, či budeme mať na ich výplaty. Pamätám si, že raz som zastupoval ministra na rokovaní vo vláde a ministerka financií Brigita Schmögnerová povedala, že ak do dvoch dní nezoženie tristo miliónov korún, budeme musieť vyhlásiť bankrot. Zažili sme aj takéto zložité chvíle.

Ako vnímate súčasnú učiteľskú komunitu?

Učiteľov si mimoriadne vážim a sám si neraz hovorím, že to, čo robia, by som nedokázal. Na druhej strane som postrehol jeden pre mňa nepochopiteľný rys. Ak boli učitelia nespokojní s nejakou vecou a urobili ste zmenu podľa ich požiadavky, znova boli nespokojní. To som vnímal ako zvláštnosť učiteľskej komunity.

Je trend, ktorým sa uberá školstvo u nás v posledných dvadsiatich piatich rokoch, správny? Kde by sa mali veci riešiť inak?

V médiách sa náš školský systém neraz zatracuje, s tým sa určite nestotožňujem. Myslím si, že aj za toto obdobie sa urobilo veľa pozitívnych vecí, o ktorých sa nepíše. Skôr sa píše o negatívach. Pravdou je, že náš vzdelávací systém sa stáva prekomputerizovaným, ale nemyslím si, že je to hlavné, o čo by sme sa mali usilovať.

Ak sa hovorí, že úroveň vzdelávania u nás klesá, je to v istom zmysle pravda, ale súčasne sa podaril veľký krok, ktorý si ľudia neuvedomujú – a to, že dnes je vzdelanie dostupné de facto každému. To tu predsa nebolo, a dokonca to platí aj o vysokoškolskom vzdelaní. Samozrejme, uvedomujem si, že sú odbory, ktoré môžete vyštudovať, ale v živote sa s nimi neuplatníte. Ale vzdelanie je dostupné každému. V tomto smere došlo u nás k veľkému posunu.

Pamätám si, že roku 1989 sme mali deväť percent vysokoškolsky vzdelanej populácie. Dnes je to pätnásť až šestnásť percent. Samozrejme, tým, že na vysokých školách študuje nielen elita, klesla kvalita vysokoškolského vzdelávania. To je daň tomuto kroku. Súhlasím, že by sme nemali zabudnúť vytvárať aj špičkové, elitné pracoviská, kde by sme vychovávali a vzdelávali aj elitu. Preto som v minulosti veľmi podporoval projekt práce s nadanými a talentovanými deťmi PhDr. Jolany Laznibatovej.

Myslím si, že náš vzdelávací systém by sa mohol ešte viac otvoriť a zvýšiť dôraz na zodpovednosť, a som presvedčený, že školstvo by malo mať konzistentnú politiku bez ohľadu na to, ktoré politické strany sú práve vo vláde. Prvotný problém vidím v prepolitizovaní témy školstva, v tomto smere sa naša spoločnosť potrebuje veľmi zmeniť. Ak by sme dokázali dosiahnuť spoločenskú dohodu aspoň o základných tézach v oblasti vzdelávania a výchovy, bol by to obrovský posun pre celú spoločnosť. Určite by nám prospelo, ak by sme dokázali vypracovať, prijať a uplatňovať vzdelávaciu doktrínu Slovenska.

Ako vnímate súčasný vývoj školstva, ideme správnym smerom?

Keď som videl návrh rozpočtu pre školstvo na rok 2016 bol som zarazený, znechutený, frustrovaný.

Pokračovanie na 5. strane

Pokračovanie zo 4. strany

Čakal som konečne ústretové gesto k vzdelávaniu. Štátny rozpočet sa dobré vyvíja, deficit klesá, premiér oznámil predvolebné balíčky a školstvo dostáva odrobinky. Viem, že je to už ako obohraná platňa, no na vzdelávanie naša spoločnosť v porovnaní s krajinami EÚ dáva veľmi málo. Je to smutné. Nemožno chcieť pozdvihnúť náš vzdelávací systém bez primeraného finančného zabezpečenia. Je prirodzené, že každá politická garnitúra, každý minister, chce po sebe niečo zanechať. Potiaľ je to v poriadku. Avšak hektická doba po roku 1989, keď sa transformovala spoločnosť, je už dávno za nami. Ak chceme zmeniť náš vzdelávací systém nestačí prijať nejaký zákon. V prvom rade treba si ujasniť, čo chceme dosiahnuť, pripraviť verejnosť a pedagógov, urobiť časový a vecný harmonogram jednotlivých krokov a priebežne sledovať jeho plnenie. Každú väčšiu zmenu treba na záver vyhodnotiť. Mňa dones straší príbeh školského zákona prijatého počas prvej Ficovej vlády. Bola to nepripravená reforma a dodnes som nevidel jej seriózne vyhodnotenie. Často si kladiem otázku, čo skutočne táto reforma priniesla?

Bežne sa pozastavujeme nad kvalitou, ktorú poskytuje naše školstvo. To je naozaj na zamyslenie. Mňa však trápia aj dve iné veci. Ako prebudiť záujem o vedomosti a ako vytvoriť tvorivé ovzdušie. Lebo známky, vysvedčenie, diplom to nie je to najpodstatnejšie pre plnohodnotný život. A druhá vec je nárast agresivity vyplývajúci z egoizmu. Ale toto nie je osobitosť v školstve. Je to dôsledok stavu spoločnosti.

Aké je vaše želanie do nového školského roku pre slovenské školstvo, ale aj učiteľov a rodičov?

Želal by som si, aby sme dokázali viac jeden druhého chápať, aby sme dokázali viac počúvať, čo hovorí druhý partner v dialógu. Niekedy to vyzerá tak, akoby sme sa stali zvláštnymi ľuďmi. Akoby sme mali v sebe zabudovaný vysielač – teda hovoríme, čo si myslíme, ale nemali už v sebe prijímač – teda nedokážeme počúvať druhého.

Rád by som doprial spoločnosti, ale aj samotným pedagógom, aby vážnosť učiteľa bola u nás podstatne väčšia, ako je tomu dnes, aby jeho poslanie bolo v spoločnosti tak aj chápané. Ale to by malo byť v zdravej spoločnosti samozrejmosťou. Želám nám, aby sme boli nielen vzdelaným, ale aj múdrym národom.

Ľubomír Pajtinka

Foto: archív

(kompletný rozhovor s Martinom Froncom a ostatnými 16 ponovembrovými ministrami nájdete v knihe: Rozhovory s ministrami, ktorá v najbližších dňoch príde na knižný trh)

Anketa

Čo očakávate od nového školského roka?

PaedDr. Ľudovít Sebelédi, predseda Nové školské odbory

Veľké zmeny v školstve neočakávam, pretože na veľké zmeny treba veľké peniaze a návrh rozpočtu školstva hovorí práve o opaku. Školstvo bude teda aj naďalej prioritou vlády len na papieri vo vládnom programe. Presúvanie hodín z pol do trištvrte a naopak, odbúranie časti demokracie cez Rady škôl, centrálne polozásobovanie knihami, návrhy na zvyšovanie platov učiteľov a topprioritné doplnenie stravovania …. to sú konkrétne kroky, ktoré môžu nádejou naplniť len zúfalca. Takže pomaličky plantajúc sa naše školstvo zostúpi pravdepodobne z ďalšieho schodíku PISA a až nebude kam zostupovať, snáď sa ktosi zamyslí nad budúcnosťou našich detí, našej spoločnosti. Zatiaľ to zo zotrvačnosti a na úkor učiteľov a ich rodín ide…. otázne je dokedy.

Zuzana Zimenová, vedúca stálej pracovnej skupiny VZDELÁVANIE strany SIEŤ

V prvom rade želám do nového školského všetkým deťom, nech sa im v školách darí a ich učiteľom veľa síl, trpezlivosti a radosti zo žiackych úspechov. Dúfam, že sa školy postupne vyrovnajú so zmenami, na ktoré sú nútené reagovať v inovovaných štátnych vzdelávacích programoch, hoci niektoré opatrenia im skôr skomplikujú ako uľahčia život. Musia ubrať z voliteľných hodín, vybaviť školy novými pomôckami na nové predmety a niekde aj zmeniť štruktúru pedagogického tímu, čo nie je jednoduché. Veľmi by som žiakom i učiteľom priala, aby sa mohli vzdelávaniu naplno venovať v stabilnom a pokojnom prostredí, v ktorom je prioritou rozvíjanie potenciálu každého dieťaťa, nie permanentná zmena pravidiel a byrokratických úkonov. Žiaľ, tento školský rok im na to veľa nových príležitostí neponúkne. Som však optimista do budúcna, keď vidím, koľko učiteľov, ale aj rodičov už na takúto príležitosť netrpezlivo čaká. Tento školský rok môže byť rokom celospoločenského konsenzu na skutočných prioritách vo vzdelávaní a naštartovaním spoločného úsilia o ich presadenie.

Oľga Nachtmanová, poslankyňa NR SR

Od nového školského roka očakávam pokračovanie v trende zlepšovania postavenia učiteľa. Učitelia nemôžu byť odsúvaní poznámkou, že ich práca je poslaním. Okrem toho je to aj ich povolanie, ktoré im má zabezpečiť adekvátny status v spoločnosti. Výchova mladých ľudí nie je v tejto dobe vôbec jednoduchá, učiteľ je pod neustálym tlakom. Ako členka Výboru pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport som sa pri mnohých osobných rozhovoroch stretla veľakrát až s neuveriteľnými skutočnosťami, ktoré učitelia zažili. Úcta k učiteľom by sa mala opäť stať samozrejmosťou, láskavý a súčasne náročný učiteľ je tou najlepšou zárukou, že máme budúcnosť.

Pokračovanie na 15 a 18. strane

NÁKUPNÝ PORTÁL
šitý priamo pre potreby škôl

Nová platforma určená pre realizáciu menších nákupov IT technológií pre školy!

Nový portál Nákupy pre školy je určený pre všetky typy škôl. Od predškolských zariadení, cez základné školy, všetky typy stredných a až po vysoké školy. Obsah portálu je rozdelený na tovarové položky, služby a nechýba ani digitálny vzdelávací obsah. Využite aj vy špecifiká tohto nového portálu, ktorými sú hlavne samotný obsah, mimoriadne priaznivá cenová hladina ponúkaných produktov/služieb, použitie je zjednodušené na maximálnu možnú mieru a dostupnosť portálu je na všetkých dostupných platformách. Neváhajte a kliknite na **www.nakupypreskoly.sk**

Jednoduchosť obsluhy | Jednoduchosť nákupného procesu | Pre všetky typy škôl | Exkluzívny obsah | Priaznivá cenová hladina

MYSLÍME O KROK VPRED

infokomunikácie | softvér | outsourcing | cloud

DATALAN

Inšpiratívne TREND Fórum pre stredné školy

Na jeseň tohto roku organizujú týždenník TREND a spoločnosť DATALAN odborné TREND Fórum Moderná škola 2015 pre predstaviteľov stredných škôl, ktoré prinesie okrem zaujímavých inovácií v oblasti vzdelávania aj inšpiratívne diskusie. Zámerom je otvoriť verejnú diskusiu o tom, ako posunúť vzdelávanie na Slovensku na vyššiu úroveň a poukázať na dôležitosť zavádzania inovácií do prostredia škôl. Možnosti smerovania moderného školstva budú predstavené prostredníctvom verejnej diskusie odborníkov zo štátnej správy, firiem, zriaďovateľov a riaditeľov škôl, učiteľov, ale aj študentov. O témach odborného fóra si prečítajte v rozhovore s Róbertom Šimekom, senior konzultantom pre oblasť rozvojových projektov v spoločnosti DATALAN.

V čom vidíte najväčší prínos odborného TREND fóra Moderná škola 2015?

V prvom rade v samotnom fakte, že sa na jednom mieste zídu ľudia z praxe, budú mať možnosť počúvať, ale najmä diskutovať a príde k výmene skúseností medzi nimi. Samozrejme sekundárnym prínosom bude aj to, že bude možné cielene informovať zástupcov škôl o trendoch, o novinkách a touto cestou získať od nich aj spätnú väzbu ako samotné školy vnímajú moderné (najmä) IT technológie vo vyučovacom procese. Samozrejme ako spoluorganizátor vnímame toto fórum aj ako priestor nakontaktovať sa na zaujímavých, zanietených pedagógov z praxe a nadviazať s nimi spoluprácu v rámci našich chystaných projektov.

Pre koho je fórum určené?

Primárne pre učiteľov stredných škôl. Pre ľudí, ktorí sa zaujímajú o trendy vo vzdelávaní, ale určite pozveme aj odborníkov na metodiku, zástupcov ministerstva školstva, predstaviteľov nezávislých vzdelávacích inštitúcií, ako aj zástupcov širokej odbornej verejnosti.

Na aké témy sa môžu hostia tešiť?

Už pri prvých úvahách o chystanom fóre sme si stanovili cieľ, že nechceme organizovať fórum, ktoré bude iba priestorom pre „potľapkávanie sa po pleci“. Chceme otvoriť témy, ktoré buď neboli diskutované, resp. objavili sa nové poznatky, nové skúsenosti a radi by sme sa na niektoré témy pozreli trochu inak. Fórum prinesie zaujímavé pohľady na témy ako sú: kolaboratívne učenie v kontexte IT, digitálne nástroje a produkcia výučbového obsahu, ale radi by sme otvorili aj debatu na tému či tablety ohrozujú deti. Určite zaznejú zaujímavé témy z bežného života školy (problémy s infraštruktúrou a pod.). Ale chystáme aj prezentáciu zaujímavých ľudí-študentov, ktorí už v mladom veku niečo dokázali, presadili sa na medzinárodnej pôde, alebo prišli so zaujímavým nápadom. Myslím, že témy budú zaujímavé.

Okrem samotných tém a obsahovej stránky, sme pripravili aj zaujímavé formáty. Okrem klasických prezentačných slotov, bude priestor pre panelovú diskusiu a v neposlednom rade aj pre prezentačný seminár.

Ako vnímate moderné technológie v prostredí stredných škôl?

Hoci sa celý svoj profesijný život motám okolo IT technológií, nepatrím k tým, ktorí tvrdia, že sú všeliekom. Akákoľvek moderná forma, či už sa jedná o počítače, tablety, virtuálnu realitu a pod. je iba učebnou pomôckou. Rozhodujúcimi faktormi je osoba učiteľa a výučbový obsah. Všetko ostatné je iba nástroj. Na druhú stranu treba povedať, že mobilné aplikácie či výučba pomocou tabletov je reakcia na prirodzený vývoj v spoločnosti, na ktorý by mali samozrejme reflektovať aj školy. Dnešní študenti dnes už jednoducho vyžadujú modernú školu a zmenu formy komunikácie a samotného štúdia. Deti majú informácie dostupné na jeden klik, zároveň ich však digitálny obsah „núti“ viac analyticky premýšľať, hľadať správne odpovede a riešenia, porovnávať, uvažovať, rozhodovať sa, nie sú pasívnymi prijímateľmi „čítankového“ obsahu, ale majú možnosť spoluvytvárať, objavovať odpovede na svoje otázky a dozvedieť sa viac v prípade záujmu. Toto všetko je na jednej strane lákavé pohodlné a moderné, na druhej strane musím zopakovať, že kľúčovými faktormi sú aj naďalej kvalita výučbového obsahu a osoba pedagóga. Dokonca mám pocit, že význam týchto dvoch faktorov neustále rastie.

DATALAN TREND Fórum

„Teším sa na diskusie, ktoré prebehnú v rámci fóra a dúfam v hojnú účasť a aktívne zapájanie sa do formálnych, ako aj neformálnych debát. Bez pochýb je množstvo tém, ktorým diskusia s ľuďmi z praxe môže len a len pomôcť.“

Róbert Šimek, senior konzultant pre oblasť rozvojových projektov, DATALAN a.s.

Myšlienku Teach for Slovakia budú napĺňať ďalší mladí

Aké je to učiť a vzdelávať deti v oblastiach poznačených nezamestnanosťou, kriminalitou či sociálnym vylúčením, si počas dvojročného obdobia vyskúša ďalšia skupina mladých ľudí, ktorí prijali výzvu projektu Teach for Slovakia. Desiatich talentovaných absolventov zahraničných a slovenských univerzít na slávnostnom otvorení 2. ročníka Teach for Slovakia (7. júla 2015) prišli pozdraviť predstavitelia štátu, zakladateľka celosvetového programu Teach for all a tiež 13 mladí lídri, ktorí sa do slovenského programu zapojili od leta 2014.

Ako učitelia pôsobili najmä v lokalitách východného Slovenska, na základných školách v Dobšinej, Stráňach pod Tatrami či v Levoči napĺňali cieľ projektu. Tým je pritiahnuť mimoriadne schopných mladých ľudí do školstva, aby svoj talent venovali deťom a svoje skúsenosti neskôr využili v oblastiach, ktorým sa budú profesionálne venovať.

Predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini ocenil ich odvahu, ale aj obetavosť. "Obetovali ste dva roky svojho profesionálneho života, aby ste pomohli zlepšiť slovenské školstvo, v podmienkach, ktoré boli neraz veľmi komplikované," zdôraznil Pellegrini. Vyjadril presvedčenie, že príbehy účastníkov programu budú inšpiráciou nielen pre ich nasledovníkov, ale aj pre deti, ktoré mladí ľudia učili. "Ako som sa sám na viacerých miestach presvedčil, pre deti ste boli nielen učitelia, ale aj priatelia a osobný vzor," dodal Pellegrini.

Pritiahnuť mladých ľudí

Minister školstva, vedy, výskumu a športu Juraj Draxler nadviazal, že práve tieto silné príbehy pomôžu budovať novú, lepšiu koncepciu slovenského školstva a pritiahnu k učiteľskému povolaniu viac mladých ľudí. "Na vašich príkladoch možno vidieť, čo všetko môžu mladí ľudia, ktorí majú energiu a záujem, v školstve zmeniť," uviedol Draxler.

Jedným z tých, ktorí boli medzi prvou trinástkou účastníkov Teach for Slovakia, bol aj Ivan Sakin, ktorý študoval na Newton College. Ako uviedol pre TASR, pôsobenie na škole v Dobšinej, kde vyučuje matematiku, fyziku a informatiku, mu prinieslo poznanie, ako reálne žijú ľudia na východnom Slovensku i to, aké je učiteľské povolanie nedocenené – finančne i morálne. "Bolo to pre mňa aj obdobie, v ktorom som mohol osobnostne rásť, práve tým, že som sa musel naučiť prekonávať zložité a často na pohľad neriešiteľné situácie," povedal. Desiatim nasledovníkom, ktorí sa do programu Teach for Slovakia vydávajú v tomto roku, radí, aby vstupovali do projektu s pokorou. "S vedomím, že aj keď majú entuziazmus, čaká ich najmä na začiatku veľmi náročné obdobie," povedal.

Tomáš Horváth, jeden z desiatich mladých ľudí, ktorí začnú učiť od septembra, chce deťom priniesť inšpiráciu. "Verím, že nadobudnú skúsenosť, ktorá im pomôže prinášať hodnoty a robiť lepší svet pre seba i pre ostatných," uviedol.

Nechýbala ani Wendy Kopp

Všetkých, ktorí sú zapojení do programu Teach for Slovakia, prišla pozdraviť aj Wendy Kopp, stojaca za celosvetovou iniciatívou Teach for all, ktorá sa etablovala vo viac ako 30 krajinách sveta. Pre TASR priznala, že ju teší záujem i podpora, ktorú má program na Slovensku, vrátane politických autorít, súkromného sektora i samotných organizátorov a účastníkov projektu. "Tu na Slovensku som našla naozaj spriaznených, inšpiratívnych ľudí, nadšencov, ktorí do projektu dávajú svoje srdce, svoju dynamiku," uviedla Kopp.

Desiati noví lídri, ktorí budú učiť slovenské deti, vzišli z vyše 200 uchádzačov, ktorí museli prejsť náročným výberovým procesom. V lete ich čaká sústredenie vo Vysokých Tatrách, kde sa im bude venovať mentorský tím. Ako informoval zakladateľ a riaditeľ projektu Stanislav Boledovič, vďaka súkromným donorom sa projekt rozšíri aj do okresov Bardejov a Košice.

ZDROJ: TASR

CCG CASSOVIA CONSULTING GROUP
MARKETING AGENCY

JA SOM NA DÔCHODOK
MYSLEL VČAS!

Pilier vášho dôchodku

www.stabilita.sk | bezplatná infolinka 0800 11 76 76

STABILITA
doplnková dôchodková spoločnosť

Design by www.ccgroup.sk

Vo všetkých vyspelých štátoch sú nadaní považovaní za strategické bohatstvo krajiny. Slovensko nedisponuje obrovskými zdrojmi nerastných surovín, ale má dobrý základ v ľudskom potenciáli. K tomu základu možno priradiť aj nadané deti. Nadané dieťa je také dieťa, ktorého intelektuálny vývin je superiórny oproti normálnemu vývinu detí toho istého veku, zatiaľ čo emocionálny, sociálny a psychomotorický korešponduje s normou jeho veku, zdôrazňuje J. Ferrasiér (2003). Pre isté disproporcie, asynchronizácie a disharmonizácie vo vývine týchto detí treba pripraviť primerané podmienky pre ich rozvoj. Na Slovensku sme sa na základe podnetu z Ministerstva školstva začali venovať tejto problematike ako jedni z prvých v Európe. V septembri 1993 bola otvorená prvá trieda pre nadané deti podľa autorky Projektu alternatívnej starostlivosti o nadané deti, ktorú podporilo Ministerstvo školstva SR. Odvtedy sa datujú aj začiatky vzdelávania nadaných detí u nás. Je zaujímavé, že v tejto oblasti vzdelávania nadaných žiakov sme začali ako prví a v porovnaní s okolitými štátmi v Európe.

Nikto v Európe nezačal pracovať a nepracuje s nadanými deťmi od útleho veku, t. j. od 5-6 rokov až do ukončenia strednej školy, teda v určitom komplexnom modeli. Toto prvenstvo aj jedinečnosť nám dodnes ostáva. Vzdelávací model diferencovaného exkluzívneho vzdelávania (opak inkluzívneho vzdelávania) sme overovali celých 14 rokov, t.j. od prvej triedy po maturitu a navyše sa urobilo 2-ročné overovanie výsledkov maturít - od roku 1993 do roku 2007. Celý overovací program bol obhájený na pracovnom seminári 22. mája 2007. Za celé toto obdobie sa postupne pridávali so súhlasom MŠ SR aj ďalšie ZŠ v okresných aj krajských mestách (pozri mapu siete škôl s Programom APROGEN). V súčasnosti pracuje podľa špecifického Programu APROGEN 22 základných škôl s triedami pre nadané deti a samostatná Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium (ďalej len ŠpMNDaG).
Aby bolo možné zabezpečiť rozvoj nadaných detí Programe APROGEN, je nevyhnutné zabezpečiť a aplikovať nasledovné postupy:

- identifikácia a diagnostika nadania
- aplikácia efektívnych spôsobov a metód rozvoja nadania, napr. individuálny prístup, individuálne študijné plány
- kompetentný učiteľ pripravený na prácu s nadanými
- príprava alternatívnych učebných plánov
- príprava doplnkových učebných materiálov v Programe APROGEN
- aplikovať diferencovaný prístup podľa individuálnych dispozícií nadaného žiaka
- používanie špecifického systému hodnotenia (Laznibatová, 2001)

Škola, ktorá vychováva mladých vedcov

Program APROGEN predstavuje alternatívny výchovno-vzdelávací program pre nadaných žiakov v intelektovej oblasti, ktorí doň môžu byť zaradení po splnení medzinárodne platného kritéria a štandardnými psychologickými testami potvrdenej úrovne nadania. Technológia práce s mimoriadne nadanými žiakmi v intelektovej oblasti je postavená na princípe celodennej starostlivosti v čase od 7.00 – do 17.30 h. Vyučovací program plynule nadväzuje na úroveň jednotlivých detí v každej triede. Školský zákon v roku 2005 prvý raz definoval nadané deti ako deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Formy práce s nadanými deťmi v ŠpMNDaG spočívajú v rovnakom zastúpení pedagogickej a psychologickej oblasti, keďže základné princípy práce sa vo vzdelávaco-výchovnom procese s nadanými založené na troch úrovniach:

- akceptovanie vývinových osobností nadaných detí
- akceptovanie a tolerovanie ich odlišnosti
- nedirektívny, neautoritatívny prístup k nim

V princípe vychádzame z odborných, teoretických poznatkov a praktických dlhodobých skúseností o tom, aké sú vývinové špecifiká týchto detí a čo potrebujú pre svoj optimálny rozvoj. V škole sa musia zohľadňovať také veci, ako to, že nadaní vedia a naučia sa všetko skôr ľahšie, rýchlejšie, lepšie a efektívnejšie ako ostatné deti. Ľahko sa naučia, rýchlo si pamätajú, nepotrebujú toľko opakovania. Majú neustálu potrebu prísunu nových informácií. Zároveň sa prejavujú aj také charakteristiky nadaných, ktoré im komplikujú život a prirodzené začlenenie sa do kolektívu rovesníkov v triede. Sú to individualizmus, znížená prispôsobivosť, znížená komunikácia a sociabilita a naopak zvýšená citlivosť, zraniteľnosť, uzavretosť atď. K tomu sa pridávajú aj také vlastnosti, ako potreba byť prvý, vyhnúť sa zlyhaniu, neúspechu, resp. strach zo zlyhania a robenia chýb.

Pokračovanie na 11. strane

Pokračovanie z 10. strany

Tieto snahy – snaha o dokonalosť, perfekcionizmus a z toho vyplývajúca zvýšená úzkostlivosť a precitlivelosť treba psychologicky usmerňovať a korigovať. Preto je každodenný psychologický servis na škole nevyhnutne potrebný. Výsledkom prepracovaných tak pedagogických aj psychologických postupov nových foriem a metód práce je dnes zameranie školy, ktorých výsledky sú nespochybniteľné. Sú to najmä 3 úrovne :

• výstupy – maturity našich žiakov, kde za posledné 3 školské roky boli priemerné dosiahnuté známky 1,17 -1,18-1,20. Za všetky predmety, za všetkých žiakov. Rovnako percenta a percentily z písomnej formy maturitnej skúšky sa pohybujú stále nad 90 %

• dôkazom dobrej pripravenosti našich žiakov sú ich umiestnenia na rôznych súťažiach doma a v zahraničí, napr. Intel ISEF – svetová súťaž mladých vedcov, MMO - medzinárodná matematická olympiáda, CEOI - stredoeurópska olympiáda v informatike, EUSO medzinárodná súťaž organizovaná pre trojčlenné družstvá žiakov vo veku do 16 rokov z odborností – chémia, fyzika, biológia.

• najdôležitejším dôkazom úrovne a kvality schopností našich žiakov, je ich pokračovanie v štúdiu na univerzitách. Viac ako 1/3 absolventov našej školy sú každoročne prijatý na popredné univerzity v Anglicku, ale i v Dánsku, Holandsku, Nemecku, Rusku či USA, kde dosahujú vynikajúce výsledky i vo vysokoškolskom a doktorandskom štúdiu. Mnohí z nich už počas štúdia spolupracujú s akadémiami, vedeckými inštitúciami a výskumnými pracoviskami a majú skvelé výsledky – z chémie, fyziky, medicíny, informatiky atď.

Program APROGEN má nezastupiteľné miesto vo vzdelávaní nadaných. Tento alternatívny systém vzdelávania dokázal vysokú mieru účinnosti a efektivity pri práci s intelektovo nadanými deťmi.

Počas niekoľkoročných maturitných výstupov sme zaznamenali výnimočne dobrých študentov a výsledkov, ktoré dosahujú v medzinárodnom kontexte tie najlepšie umiestnenia. Príkladom sú žiaci, ktorých predstavujeme bližšie.

Mladý vedec a inventor zo Školy pre mimoriadne nadané deti v Bratislave

Zelená stuha a fotografie na dverách oktávy A pripomína, že pred niekoľkými týždňami tu, v Škole pre mimoriadne nadané deti v Bratislave, zmaturovali nádejní vedci, inventori, budúci lekári, skrátka ľudia, ktorí môžu významne posunúť hranice vedy .

Jedným z nich je aj Martin Holický, ktorý v škole dosahoval mimoriadne dobré výsledky vo fyzike a chémii. Orientuje sa na elektrochémiu. Už počas štúdia pracoval na pôde Slovenskej akadémie vied. Dodnes pracuje na projekte v rámci spoločnosti Vestigen, kde so spolupracovníkmi odhaľujú možnosti zariadenia na diagnostiku obličiek.

V máji vycestoval do amerického Pittsburghu, aby sa zúčastnil najväčšej súťaže stredoškolských vedeckých talentov Intel ISEF 2015 , ktorej sa tento rok zúčastnilo 1700 finalistov zo 75 štátov sveta. Martin vo svojej kategórii získal 3. miesto. Na súťaži predstavil zariadenie na diagnostiku obličiek . Vďaka tomuto zariadeniu by sme mohli poznať zdravotný stav obličiek v priebehu niekoľkých minút, stačí, ak máme k dispozícii smartfón, testovacie prúžky a malý prístroj, do ktorého sa prúžok s kvapkou krvi vkladá. Pri včasnom odhalení poruchy obličiek by sa mohlo začať s okamžitou liečbou, a tak predísť mnohým komplikáciám.

Na Martinovi je obdivuhodná pracovitosť a húževnatosť, s akou prekonáva jednotlivé fázy výskumu. Počas štúdia si stíhal plniť povinnosti, aby úspešne zvládol prijímacie skúšky na britskú univerzitu. Tak sa aj stalo. Potvrdzuje sa skutočnosť, že úspešných študentov si na Slovensku nedokážeme udržať.

Martin Vargic je ďalší študent - grafický dizajnér, úspešný inventor, tvorca rôznych máp, ktoré zachytávajú rôzne oblasti spoločenského života.

V priebehu niekoľkých dní bola jeho prvá mapa internetu zverejnená v množstve viacerých novín a magazínov vo vyše 20 krajinách, napríklad v The Independent Fox News The Huffington Post a Business Insider.

Okrem “Mapy Internetu” Martin Vargic nedávno publikoval niekoľko ďalších máp, z ktorých najväčší ohlas mala “Svet - Zmena Klímy”, ktorá bola vytvorená za účelom zvýšiť verejné povedomie o nebezpečenstvách globálneho otepľovania. Martinovi vydáva svetové vydavateľstvo Harper Collins jeho netradičné mapy moderného sveta internetu, korporácií, stereotypov, globálneho otepľovania, literatúry, športu atď.

Pri svojej práci pochopil, že potrebuje aj ekonomické vzdelanie, rozhodol sa pre štúdium ekonomiky.

Úspechy našich študentov a absolventov sú dôkazom významu programu APROGEN , ktorého prioritou je poskytnúť nadštandardné vzdelanie s individuálnym prístupom ku každému študentovi. Je to predpoklad k tomu, aby sme vychovali skvelých vedcov, bádateľov so srdcom na pravom mieste.

PhDr. Jolana Laznibatová, CSc.
riaditeľka
Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave

Na rozšírenie materských škôl pôjde ďalších päť miliónov

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu vyhlasuje ďalšiu výzvu na rozširovanie kapacít škôlok. Z druhého sociálneho balíčka vlády bolo na tento účel vyčlenených päť miliónov eur. Tak, ako aj v prvom kole, aj teraz je dotácia určená na prístavbu, výstavbu a rekonštrukciu priestorov pre potreby materských škôl a vybudovanie zariadení školského stravovania pri nových materských školách. Informuje o tom hovorkyňa ministerstva školstva Beáta Dupaľová Ksenzsighová.

Pri posudzovaní žiadostí o poskytnutie dotácie sa bude prihliadať na aktuálny počet nevybavených žiadostí o prijatie detí do materských škôl. Zohľadňovať sa budú kritériá ako doterajšie riešenie kapacít na zabezpečenie predprimárneho vzdelávania či

Pokračovanie na 13. strane

Máme víťaza 9. ročníka ankety o najobľúbenejšieho učiteľa, učiteľku na Slovensku Zlatý Amos

V meste pod Tatrami majú decká výborných učiteľov, ktorí im odovzdávajú nie len vedomosti, ale aj lásku, radosť a pomoc pri nadobúdaní nových zručností. Často im pomáhajú riešiť ich nie vždy ľahkú situáciu v škole, no niekedy aj mimo nej. Jednoducho sú to učitelia a pedagogickí zamestnanci s veľkým srdiečkom. Pán učiteľ Pavol Leško z Popradu takým učiteľom, na základe hodnotenia svojich žiakov, určite je. V 9. ročníku zvíťazil a prevzal od minuloročnej víťazky Katky Sedmákovej, symboly ankety - korunu a žezlo.

V Historickej radnici v Košiciach sa už po 9-krát uskutočnilo jedno z najprestížnejších podujatí pre učiteľov na Slovensku - Zlatý Amos. Myšlienkou tohto podujatia je vyzdvihnúť vzťah učiteľa a žiaka. Myslíme si, že sa nám to tých deväť rokov darí na jednotku. Učiteľ, ktorý získa v danom roku titul Zlatý Amos je vybraný na záverečnom finálovom kole, kde deväť členná porota hodnotí výkony učiteľov.

Tento ročník bol venovaný Pavlovi Dobšinskému a jeho rozprávkam. Sedemnásť semifinalistov si na sústredení v Košiciach vyžrebovalo rozprávky a žánre, na ktoré so svojimi žiakmi pripravili krátke výstižné etudy.

V prvom súťažnom kole Videoviztky, žiaci súťažiacich učiteľov rozprávali o dôvode prečo navrhli svojho učiteľa, učiteľku a krátke video bolo tiež prezentáciou ich vzťahu k nim. Videoviztky sa natáčali priamo v škole, kde pedagógovia pôsobia.

V druhej súťažnej disciplíne sme mohli vidieť už vystúpenia učiteľov a ich žiakov s krátkymi príbehmi na tému rozprávok a v duchu žánrov, ktoré si vylosovali v Košiciach na sústredení.

Pani učiteľka Dáša Birmonová si pripravila v žánri horor, rozprávku Nebojsa, Ľubomíra Cimbalová v žánri reklama, rozprávku Zlatá priadka, Ivica Dafčíková v žánri western, rozprávku Zlatá priadka, Tatiana Dióšiová, v žánri folklór, rozprávku Drevená krava, Tatiana Genšorová v žánri tragédia Medovníkovú chalúpku, Jana Labunová v žánri hiphop a rap, rozprávku Kozlatka. Pán učiteľ Michal Lešík v žánri paródia, rozprávku O troch grošoch, Pavol Leško v žánri komédia, rozprávku Ďuro Truľo, v žánri talkshow, pani učiteľka Mária Majzeľová predviedla rozprávku Dlhý, Široký aj Bystrozraký, Denisa Medvecká sa prezentovala rozprávkou Trojruža, v žánri romantika. Skúsený minuloročný účastník Juraj Mihaľov, pripravil reportáž na námet rozprávky Zlatovláska, s rozprávkou Ako išlo vajce na vandrovku, v žánri bájka sa úspešne popasoval pán učiteľ Valér Neumeister, v žánri science fiction sme mohli vidieť pani učiteľku Ľubica Noščáková v rozprávke O 12 mesiačikoch. Žáner muzikál prischol pánovi učiteľovi Michalovi Straňákovi s rozprávkou Popoluška, Gabriela Šablatúrová exelovala s rozprávkou Červená čiapočka v žánri detektívka, pani učiteľka Lucia Šimičáková v žánri komentovanie priameho prenosu predviedla rozprávku Laktibrada. 17. vystúpenie bolo venované rozprávke Šípková Ruženka v žánri legendy ju predviedla pani učiteľka Lucia Turčáková Michalková.

V nedeľu 3. 5. večer semifinálová porota rozhodla o postupujúcich do finálového kola, ktoré sa konalo dňa 4. 5. nasledovne:

1. Ivica Dafčíková – Základná škola Pavla Orságha Hviezdoslava Trstená

2. Tatiana Genšorová – Spojená škola Tvrdošín

Foto: Víťaz ankety Zlatý Amos 2015 s predsedníčkou poroty Evou Klikáčovou (naľavo) a organizátorkou celej súťaže Renatou Vadasyovou

Pokračovanie na 13. strane

Pokračovanie z 12. strany

3. Jana Labunová – Gymnázium Šrobárova Košice

4. Pavol Leško – Spojená škola Dominika Tatarku Poprad

5. Mária Majzeľová – Katolícka stredná pedagogická škola Košice

6. Denisa Medvecká - Základná škola Pavla Országha Hviezdoslava Trstená

7. Valér Neumeister – Základná škola s materskou školou Tajovského Poprad

8. Gabriela Šablatúrová - Základná škola s materskou školou Tajovského Poprad

Finále moderoval Milan Junior Zimnýkoval, ktorý je tiež aj učiteľom a pomáhal súťažiacim prekonať stres na javisku svojim typickým vtipkovaním. Na finále nechýbal Igor Timko, spevák, herec, učiteľ a v tomto ročníku člen finálovej poroty. Hostia, ktorý spríjemňovali chvíle medzi súťažnými disciplínami boli Spevácky zbor slovenských učiteľov, ktorý na Slovenskej hudobnej scéne nepretržite pôsobí od roku 1921. Hviezdou večera pre deti bol aj Peter Bažík, spevák a učiteľ.

Výsledky celoslovenského kola:

Titul Zlatý Amos získal Pavol Leško zo Spojenej školy Dominika Tatarku 4666/7 v Poprade, víťaza vyhlásila predsedníčka poroty Eva Klikáčová a z rúk štátnej tajomníčky MŠVVŠ SR Romany Kanovskej si prevzal šek v hodnote 3500 €, od Martina Menšíka z firmy Edujobs.sk získal cenu pre svojich žiakov - zážitkový teambuilding . Tradičnú korunu a žezlo víťazovi odovzdala minuloročná víťazka Katka Sedmáková.
Cena Jána Gašperana 1000€ opäť putovala do rúk Pavolovi Leškovi. Cenu odovzdala predsedníčka detskej poroty Pavla Habasová.

Titul Amos sympaťák cenu v hodnote 1000 € získal Juraj Mihaľov zo Strednej odbornej školy automobilovej v Košiciach. Cenu prevzal z rúk viceprimátora mesta Košice Martina Petrušku.

Titul Zlatá škola a cenu v hodnote 1000 € získala Obchodná akadémia na Račianskej ulici v Bratislave. Cenu odovzdal Igor Timko, tvár ankety Zlatý Amos.

Cenu Naj príbeh 200 € získala Lenka Mašlejová a Karolína Švecová zo Základnej školy s materskou školou na Tajovského 2764/18 v Poprade. Cenu žiačkam odovzdal spevák Peter Bažík.

Ocenenie Pedagóg, na ktorého sa oplatí spomínať získali Alžbeta Zubrická z Košíc a Stanislav Titurus z Tlmáč. Cenu, víkendové pobyty pre dve osoby v RZ CROCUS odovzdal predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavel Ondek.

Ceny spoločnosti Slovnaft, a.s. odovzdala Erika Burianová zo spoločnosti Slovnaft, a.s.
Naj učiteľom chémie sa stala pani učiteľka Milena Prušanská zo Základnej školy s materskou školou Kuchyňa

Naj učiteľom fyziky je Ľubomíra Záhumenská z Piaristického gymnázia Jozefa Braneckého z Trenčína
Naj učiteľom matematiky je Mária Obselková z Gymnázia Senecká 2 Pezinok
Tento rok sa roztrhlo vrece so symbolom ankety sovou. Každému zo semifinalistov Michaela Šefferová, študentka 4. ročníka odboru animátor voľného času Pedagogickej a kultúrnej akadémie v Modre vyrobila papierové sovičky.

Z dielne dizajnérky, dekoratérky a majiteľky darčekovej predajne Fantastické veci v Bratislave, pani Moniky Šimkovičovej, získal každý semifinalista keramické sovičky dekorované svárovského kryštálmi. Od pána Ľubomíra Zana, majiteľa predajne Darčekyzoskla účastníci ankety, získali sklené sovy. Vydavateľstvo Dr. Jozef RAABE v Bratislave ocenilo pedagógov hodnotnými knižnými a vecnými darmi. Pán Ján Grešo, riaditeľ Domova speváckeho zboru slovenských učiteľov v Trenčianskych Tepliciach, odovzdal učiteľom, nepostupujúcich do finálového kola, víkendové kúpeľné pobyty s wellnesom v Trenčianskych Tepliciach.

Záštitu nad anketou prevzal prezident Slovenskej republiky pán Andrej Kiska, ktorý dňa 11. mája 2015 prijal 8 finalistov, všetkých víťazov a organizátorky ankety v Prezidentskom paláci v Bratislave.

Anketa je podporovaná z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu. Hlavným organizátorom ankety je Občianske združenie ADEVYK, spoluorganizátorom je Košický samosprávny kraj a hlavným partnerom ankety je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Renáta Vadásyová, riaditeľka ankety
Eva Klikáčová, predsedníčka organizačného štábu ankety

Na rozšírenie materských škôl pôjde ďalších päť miliónov

Pokračovanie z 11. strany

zvýšenie a udržateľnosť nových kapacít materskej školy po dobu minimálne 7 rokov.
Žiadosť podaná v rámci prvej výzvy, nebude v rámci novej výzvy akceptovaná a teda každá obec, ktorá bude mať záujem o poskytnutie dotácie na rozšírenie alebo udržanie kapacít materskej školy, bude musieť na MŠVVaŠ SR doručiť novú žiadosť, avšak, stavebný projekt, ktorý už majú vypracovaný, budú môcť použiť opätovne.
Cieľom výzvy je prispieť k rozšíreniu kapacít materských škôl s cieľom postupne do roku 2020 dosiahnuť 95 % účasť detí vo veku 4 až 5 rokov na predprimárnom vzdelávaní v materských školách.

Všetky pokyny o výzve sú zverejnené na webovom sídle ministerstva.

Milí žiaci a študenti, rodičia, vážení učitelia a školskí pracovníci,

po dvoch mesiacoch prázdnin je tu opäť ten deň, keď v rodinách býva rušno. Rodičia svojim deťom kontrolujú ožehlené sviatočné oblečenie, prváčikovia s hrdosťou pozerajú na novú, prvú školskú tašku a učitelia – tí asi majú v hlave jediné – už sa nám to zase začne.
Veru – už je to opäť tu. Nový školský rok.

Dovoľte mi, aby som sa najskôr prihovoril tým najmenším a, myslím, najnedočkavejším – deťom, ktoré do školy pôjdu zajtra po prvý raz.

Milí prváci – škola je zvláštne miesto. Zažijete v nej veselé a milé chvíle, nájdete si nových kamarátov, ale prídu aj náročnejšie dni, keď budete zdolávať nové učivo a možno po prvý raz pocítite, ako chutí úspech, ale aj sklamanie. Možno všetko nepôjde hladko. Vy však buďte ako tí superhrdinovia, ktorých máte často namaľovaných na vašich ruksakoch a taškách a nedajte sa odradiť! Usilovnosťou zdoláte všetky prekážky a uvidíte, že nové vedomosti vám budú robiť radosť. Na konci roka Vám bude odmenou prvá samostatne prečítaná knižka, zapísaný zošit.

Deviataci, vás by som chcel požiadať, aby ste v nasávaní nových vedomostí pokračovali naozaj až do posledných dní školského roka. Možno sa Vám to teraz nezdá, ale učivo na seba nadväzuje a zapadá do seba ako kúsky skladačky. Ak zanedbáte posledné týždne na základnej škole, na strednej, kam sa väčšina z vás chystá, vám to bude veľmi chýbať a ani nebudete vedieť ako, ocitnete sa na chvoste triedy. A keď už hovoríme o stredných školách – vyberajte s rozumom. Nedajte sa zlákať módnymi trendmi, myslite na to, že už o pár rokov si budete na seba zarábať sami. Či už ako automechanici alebo kaderníčky, ekonómovia alebo lekári. Každé povolanie je dôležité a ak ho budete robiť naplno, budete úspešní. Staro-nové je aj duálne vzdelávanie, ktoré po dlhšej pauze obnovujeme v tomto roku a ktoré vám pripomenie, že remeslo má skutočne zlaté dno!

Milí maturanti. Tento školský rok vás čaká skúška dospelosti – maturita, či záverečná odborná skúška. Máte pred sebou posledný školský rok bezstarostného detstva. Využite ponúkanú príležitosť naplno, ale zároveň už čiastočne aj dospelo a zodpovedne. Tým z vás, ktorí sa chystajú aj na vysokú školu, prajem veľa úspechu na prijímacích pohovoroch a čistú hlavu pri rozhodovaní a správnom výbere školy.

Vážení učitelia – rád by som pár slov venoval aj Vám. Z vlastných skúseností viem, že toto povolanie je neľahké. I keď sa Vám niekedy zdá, že zmeny prichádzajú pomaly alebo nie sú také, ako ste si ich predstavovali, jedno mi môžete veriť. Robíme všetko preto, aby bol Váš život ľahší. Od septembra budete mať menej byrokracie – zrušili sme stohy tlačív a nebudete musieť prácne vypracovávať učebné osnovy. Môžete využiť vzdelávacie štandardy ŠVP, čím sa opäť výrazne zníži administratívna záťaž. Rád by som tiež zdôraznil, že rezort nebude mať menej financií ako v minulom roku a budem sa zo všetkých síl usilovať, aby finančné ohodnotenie vašej náročnej a zodpovednej práce opäť narástlo.

Rád by som pozdravil aj vás, milé kuchárky, školníci, zamestnanci škôl - ani bez vás by to rozhodne nešlo. Prajem Vám bezproblémový školský rok a veľa zdaru! Jedálňam spokojných stravníkov, aj vďaka novým školským receptom a pánom školníkom čo najmenej problémov a havárií.

Vážení učitelia, zamestnanci a pracovníci škôl - počas nasledujúceho školského roka čaká tvrdá práca aj nás. Spolu s kolegami z ministerstva školstva a školských organizácií budeme aj naďalej pracovať na lepších podmienkach pre učiteľov a zamestnancov škôl, modernejšom prostredí a pomôckach pre žiakov. Budeme sa snažiť vytvoriť prostredie, v ktorom sa budete dobre cítiť, s nadšením učiť a s úsmevom na tvári spomínať na zaujímavé príhody z tried či úspechy vašich žiakov a študentov.

Želám vám i nám, aby školský rok 2015/2016 bol pre slovenské školstvo úspešným rokom.

Foto: Na snímke minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Juraj Draxler, zdroj: TASR

Zbierka Školská aktovka pomohla 29 deťom z celého Slovenska

Pokračovanie z 1. strany

Pod názvom Školská aktovka začala prebiehať charitatívna zbierka už júli. Počas letných mesiacov vyzbieralo spolu 10 pracovísk po celom Slovensku viac ako 1400 eur a viac ako 2000 pomôcok. Metodicko-pedagogické centrum pomáha v rámci zdokonaľovania učebného procesu najmä pedagógom. Charitatívnou zbierkou chceli uľahčiť začiatok školského roka nielen deťom, ale najmä ich rodičom. Pracovníci mohli do zbierky prispieť buď nepotrebnými nepoškodenými pomôckami, alebo finančne. Výťažok minuli na nákup zvyšných pomôcok pre žiakov. Všetky pomôcky už v týchto dňoch poznajú svojich majiteľov.

„Teší nás, že sa do akcie sa zapojili zamestnanci Metodicko-pedagogického centra s nadšením a spoločne sa nám podarilo potešiť štrnásť viacpočetných rodín. Sme si vedomí, že práve tieto rodiny prežívajú najväčšiu finančnú záťaž, najmä v období pred začiatkom školského roka,“ hovorí Danka Kapucianová, generálna riaditeľka Metodicko-pedagogického centra.

Do zbierky sa zapojilo aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Zároveň oslovilo k zapojeniu i svoje priamo riadené organizácie. Šesť z nich sa do zbierky zapojilo, konkrétne IUVENTA, Centrum vedecko-technických

informácií Slovenskej republiky, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Štátny pedagogický ústav, Výskumná agentúra a Antidopingová agentúra.

Metodicko-pedagogické centrum sa rozhodlo pomôcť i vybraným centrám voľného času. Zvyšné pomôcky plánujú odovzdať v Bratislave, Prešove, Žiline a Banskej Bystrici.

„Nečakali sme, že zbierka bude mať taký úspech, že sa nám podarí podporiť navyše vo väčšej miere i centrá voľného času. Snažili sme sa vybrať práve tie, ktoré navštevujú deti z viacpočetných rodín,“ hovorí Danka Kapucianová, generálna riaditeľka Metodicko-pedagogického centra.

Školské pomôcky zo zbierky, ktorú zorganizovalo Metodicko-pedagogické centrum v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk, dostanú deti z rodín, ktoré sú v hmotnej núdzi.

Všetky vybrané rodiny majú zaregistrovanú výzvu na finančnú pomoc na darcovskom portáli. *„Spomedzi viac ako 450 aktívnych výziev o pomoc sme vybrali 29 detí, ktoré dostanú materiálnu pomoc. Sme veľmi radi, že môžeme byť garantom tohto projektu a že pomoc poputuje do rodín, ktoré to naozaj potrebujú,“* povedal Roland Kyška, riaditeľ ĽUDIA ĽUĎOM, n.o. Jej základom je internetový portál www.ludialudom.sk s prehľadnou databázou výziev na podporu ľudí s chorobou či postihnutím, ľudí v núdzi ako aj kvalitných verejnoprospešných projektov.

mpc

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Inforomovala o tom Mgr. Lucia Maková, Manažér publicity, Metodicko-pedagogické centrum

Anketa

Čo očakávate od nového školského roka?

PaedDr. Mária Barancová, prezidentka Slovenskej komory učiteľov

Učiteľská verejnosť očakáva predovšetkým zvýšenie statusu učiteľov, zatraktívnenie profesie učiteľa, reálnu implementáciu priorít školstva do zásadných zákonov a zákonné nástroje na ochranu zdravia, bezpečnosti a právnu ochranu pri výkone povolania, jasnú legislatívnu oporu v zákonoch, zabezpečenie dôstojných pracovných podmienok so zreteľom na minimalizáciu prejavov mobbingu a bossingu, skvalitnenie práce riaditeľov škôl s dôrazom na vytváranie pozitívnej klímy na pracoviskách, rovnakého zaobchádzania a posilnenie postavenia inovatívnych a kreatívnych učiteľov. Očakávania považujem za základné piliere posunu školstva k európskym trendom.

Dokedy nebudú mať učitelia štandard svojej práce?

Od učiteľov sa žiada, aby boli pedagogickými novátormi, manažérmi, prieskumníkmi, aby boli tvoriví, trpezliví, láskaví, a nemysleli na výšku svojho platu. Nebýva zvykom hovoriť o podmienkach, ktoré im treba vytvoriť, aby takými mohli byť. Nezvykne sa múdro rozprávať ani o tom, ako zobjektívniť hodnotenie ich pracovného výkonu.

Súdime, že napredovaniu nášho školstva by mohol účinne pomôcť dokument nazvaný napríklad štandard učiteľskej profesie (štandard kvality učiteľskej práce), ktorý by:

- na jednej strane vymedzil vlastnosti, schopnosti, vedomosti a zručnosti, ktoré má mať (dobrý) učiteľ,
- na druhej strane určil: a|ciele a obsah pregraduálneho a kontinuálneho vzdelávania, b|rámec poslania a podmienok učiteľskej práce, c|koncepciu monitorovania a hodnotenia kvality profesijných výkonov a ich odmeňovanie.

Pravdaže, takýto štandard by mohol byť užitočný len vtedy, ak by dôsledne rešpektoval reálne podmienky na výkon profesie! Nemožno predsa klásť na učiteľov stále nové a nové požiadavky bez toho, aby sa brali do úvahy možnosti ako ich môžu v bežnej školskej praxi splniť. A zriaďovateľom by ukladal takéto podmienky (personálne, materiálne, priestorové, finančné) vytvárať.

S tvorbou takéhoto dokumentu sa u nás začalo ešte v roku 2007, ale práca „sa“ nedokončila. A tak si rozumné školy začali vytvárať vlastné (vnútorné) štandardy kvality práce. Zmysel ich konania je zrejmý – dať učiteľom jasne formulované požiadavky na kvalitu ich práce, slúžiť im na sebahodnotenie, vedeniu školy pomáhať rozpoznať potreby profesijného rozvoja učiteľov a objektivizovať ich hodnotenie.

V mnohom zahraničí sú štandardy kvality učiteľskej práce dokumentom používaným už dávnejšie. Pravdaže, chápanie kvality vzdelávania a jeho podmienok sa v jednotlivých štátoch líši pod vplyvom tradícií, uznávaných hodnôt, postojov, či ekonomických možností. Zhodujú sa však v tom, že sú prijaté legislatívnym(!) aktom a formulované v terminológii profesijných kvalít, kompetenčných požiadaviek, charakteristík kľúčových profesijných činností, vedomostí, hodnôt a postojov.

AKÉ POSLANIE DAŤ ŠTANDARDU?

Štandard učiteľskej profesie, inak povedané požiadavky na úspešné účinkovanie v profesii učiteľ, by mal byť nástrojom na dosahovanie, udržiavanie a zvyšovanie kvality učiteľskej práce. Mal by normatívne a dostatočne konkrétne popisovať žiaduce kompetencie a činnosti učiteľa v zvolených ukazovateľoch a definovať takú úroveň kvality, ktorú by mali dosahovať (po určitých rokoch praxe) všetci učitelia. Mal by umožniť rozpoznávať kvalitu práce a teda aj objektivizovať jej ocenenie. Aby štandard nebol bezcenný, musel by obsahovať aj súpis predpokladov, ktoré treba pre prácu učiteľom vytvoriť, aby mohli požadovanú kvalitu práce dosiahnuť.

Prirodzene, učiteľ má na výkon svojej práce spĺňať nielen kvalifikačné/odborné predpoklady, ale má mať aj zodpovedajúce charakterové a morálne vlastnosti. Preto by bolo užitočné, aby súbežne so štandardom jestvoval neúradný etický kódex učiteľa – súpis základných morálnych/etických zásad, ktoré by mal dodržiavať pri správaní sa voči žiakom, kolegom, rodičom, spoločnosti, ale aj sebe.

V ČOM MÔŽE BYŤ ŠTANDARD PROSPEŠNÝ?

Učitelia budú mať usmernenie (námety) na cieľavedomé zlepšovanie práce, istotu toho, čo sa od nich očakáva pre profesijný rast, objektivizované hodnotenie svojej práce spojené s platovým postupom. Spoločným jazykom si budú môcť v komunite lepšie porozumieť. Získajú možnosť na lepšie objasnenie poslania svojej práce verejnosti, predovšetkým rodičom a zriaďovateľom, a možnosť pomocou štandardu obhajovať ju.

Riaditelia budú mať rámec na vypracovanie rozvojových plánov školy, na pedagogické vedenie učiteľov a oporu na objektívnejšie rozhodovanie o ohodnotení (vrátane mzdového) práce svojich učiteľov. Štandard im pomôže odlíšiť dobrú prácu od nekvalitnej s oporou o archivované doklady (portfólio).
V portfóliu by boli bežné materiály, ktoré si učiteľ vytvára pri svojej práci, napríklad plány vyučovania, prípravy na hodiny, reflexia uskutočneného vyučovania, kópie žiackych prác

Pokračovanie na 17. strane

Pokračovanie zo 16. strany

s jeho hodnotením, mentorove a riaditeľove záznamy z hospitácií, fotografie či DVD záznamy z vyučovania, spätné väzby od žiakov i rodičov, plán vlastného profesijného rozvoja, externé hodnotenia.

Fakulty pripravujúce učiteľov dostanú východisko pre základný obsah študijných programov, spoločný rámec na definovanie profilu absolventa v súlade s cieľmi vzdelávacej politiky štátu. Ukáže sa prepojenosť pregraduálneho vzdelávania s celoživotným profesijným rastom. Budú v ňom definované nevyhnutné podmienky (materiálové, organizačné, finančné) pre prípravu učiteľov (vrátane pedagogickej praxe), ktorých splnenie musí fakulta preukázať pri žiadosti o akreditácii študijného programu.

Ak porovnáme súčasné študijné programy učiteľského štúdia na rôznych fakultách, zistíme takú rôznosť obsahu a požiadaviek, že štandardnú úroveň absolventov vysokoškolského štúdia zaručiť nemožno. Súdime, že tento stav treba a možno aj pri plnom rešpektovaní autonómnosti vysokých škôl zmeniť prijatím legislatívneho opatrenia, predpisujúceho štandard učiteľskej kvalifikácie.

Verejnosť získa predstavu o nutných vonkajších podmienkach na systémovú podporu učiteľov a bude mať možnosť objektívnejšie, ako je to teraz, hodnotiť prácu škôl/učiteľov. Všeobecná platnosť kritérií postupne zabezpečí všetkým žiakom rovnakú ponuku podmienok dosiahnuť výkony a vlastnosti požadované štátnym vzdelávacím programom.

Štátna školská politika by mohla štandardizáciu profesijných činností učiteľov využiť pri formulovaní objednávky profilu absolventa učiteľského štúdia (na nastavenie efektívnej premeny súčasnej pregraduálnej prípravy učiteľov), aj ako východisko pre koncepciu ďalšieho vzdelávania učiteľov. Naplňovanie kritérií kvality daných štandardom by mohlo byť východiskom pre model kariérneho poriadku a nadväzne aj odmeňovania učiteľov.

NIEKOĽKO POZNÁMOK

Pri vytváraní podmienok na plnenie štandardu na konkrétnej škole bude treba brať do úvahy: a|potreby žiakov a učiteľov, b|efektívnosť vzdelávania žiakov, c|realizáciu záujmových činností, d|kvalitu, funkčnosť a kultúrnosť prostredia v škole, e|optimalizáciu sociálnych vzťahov, f|spoluprácu so všetkými účastníkmi a partnermi vzdelávania a výchovy.

Štandard by mal predovšetkým slúžiť ako nástroj podpory v profesijnom raste, sebareflexii, kolegiálnej podpore. Jeho „kontrolná" funkcia by spočívala v dokumentovaní vlastného profesijného vývoja vedením si portfólia (archívu), ktorým preukáže, že štandard spĺňa. Rozpoznávanie kvality učiteľovej práce bude dlhodobý proces spolupráce medzi učiteľom (jeho mentorom) a riaditeľom. Učiteľ nebude získavať „dobré body" (kredity) za účasť na „školeniach", ale za plnenie štandardu. Ak to bude treba bude sa školiť cielene. Školenie bude dôležité len vtedy, keď učiteľ ukáže ako to, čo sa na školení naučil, využil v svojej praxi. Na základe výsledkov veľkoplošných testovaní a s nimi súvisiacich zisťovaní sa opakovane ukazuje, že lepšie vzdelávacie výsledky dosahujú školy, na ktorých sa riaditeľ venuje predovšetkým pedagogickej práci a „manažérstvo" ponecháva na iných.

Hodnotenie učiteľa nesmie byť honbou na získanie nezmyselných kreditov, ktorým sa hodnotenie každodennej práce v triede sa vytratilo. Aby sa nezhoršovali výsledky škôl, ktoré majú veľký podiel napríklad znevýhodnených žiakov, bude sa musieť brať do úvahy pridaná hodnota, ktorú učiteľ/škola vytvoril!
Podmienky práce uvedené v štandarde učiteľskej profesie umožnia odborovým organizáciám cielenú podporu učiteľom v ich celoživotnom profesijnom raste sprevádzanom vyšším mzdovým ohodnotením, umožnia dobre odôvodňovať (nielen mzdové!) požiadavky pri zostavovaní štátneho rozpočtu.
Hlavné riziká, ktoré môžu ohroziť úspešné fungovanie štandardu v praxi sú formalizmus a byrokracia, neobjektívnosť hodnotiteľov, nedostatok financií.

EPILÓG

Prečo je taká dôležitá kvalita učiteľovej práce? Nejedným výskumom možno doložiť, že školy môžu mať veľký vplyv na úspech žiakov v učení sa a rozhodujúca časť tohto vplyvu pripadá na prácu učiteľa, že rozdiel v práci konkrétnych učiteľov spôsobuje značné rozdiely v tom, ako dobre sa žiaci učia a naučia. Kvalita učiteľovej práce má preukázateľne väčší vplyv na rozdiel vo výsledkoch dosahovaných žiakmi v učení sa ako napríklad počet žiakov v triede, rôznorodosť v zložení triedy, či digitálna technika.

Má byť štandard pre učiteľov podporou ich profesijných výkonov a kariérneho rastu alebo nástrojom na ich kontrolu? Nám sa núka jednoznačná odpoveď: v prvom rade podporou v profesijnom raste a záväzným (pre zriaďovateľov)vytváraním podmienok pre ich prácu. Až potom môže prísť kontrola a prípadné sankcie.

Je zrejmé, že k uvedeniu štandardu do praxe a jeho účinné fungovanie vedie dlhá cesta. Na nej budú musieť sami učitelia identifikovať svoje potreby a požiadavky a žiadať, aby ich hlasy boli prevedené do podoby štandardu takým spôsobom, aby ho mohli prijímať ako nástroj svojho rozvoja a zlepšovania kvality svojej práce, a nie ako nástroj zaťažovania či byrokratickej kontroly.

Autor: Jozef SMIDA

Staňte sa blueKiwi šampiónmi, získajte ceny pre školu

BRATISLAVA - Sociálne siete nie sú len prostriedkom na trávenie voľného času. V rukách učiteľov môžu byť vynikajúcim prostriedkom, ktorý zlepšuje výsledky žiakov a uľahčuje život za katedrou. Či už ide o zdieľanie nových metód sprostredkovania učiva, výmenu skúseností, či priamo učebných materiálov alebo len diskusiu o školskej problematike.

Učiteľská sociálna sieť blueKiwi spája nadšencov v školstve a zlepšuje ich spoluprácu

Táto sociálna sieť je vyslovene odborná a je prístupná výhradne slovenským pedagógom v rámci projektu DiGiPEDiA – digitalizácia školstva. „BlueKiwi učiteľom pomáha riešiť aktuálne problémy, ale aj spolupracovať na vylepšeniach v našej pedagogike“ hovorí Marcel Borik zo spoločnosti Atos, ktorá tento komunikačný nástroj vyvinula. „Využíva všetky pozitíva sociálnych sietí, no ide ešte ďalej. Pedagógovia vďaka nemu dokážu efektívne komunikovať a spolupracovať bez ohľadu na fyzickú vzdialenosť. Užívatelia môžu spoločne tvoriť dokumenty, či nájsť si na základe profilov účastníkov a skupín partnerov do školských a vedeckých projektov. V slovenskom školstve pôsobí veľa angažovaných a nadšených učiteľov, ktorí už dnes majú skvelé výsledky a nápady, ktoré však, žiaľ, často zostanú len v rámci ich triedy. Vďaka blueKiwi nájdu ľudí rovnakej krvnej skupiny, môžu sa o svoje myšlienky podeliť a ešte ich spoločne vylepšovať,“ vysvetľuje.

Učitelia a školy, ktorí sa stanú blueKiwi šampiónmi, môžu získať ceny.

Aktívnou činnosťou, plnením úloh a prispievaním do odbornej sociálnej siete DiGiPEDiA blueKiwi môžu pedagógovia vyhrať tablet PC a mnoho ďalších zaujímavých cien, spolu v hodnote 2000 eur. Víťazi môžu navyše pre svoju školu získať interaktívnu tabuľu. Súťaže sa môžu zúčastniť všetci pedagógovia predmetov ISCED 1 a vyššie.

Na digipedia.bluekiwi.net sa prihlásite pomocou prihlasovacích údajov, ktoré sú zhodné s údajmi na portál planetavedomosti.iedu.sk a tuul.sk. Ak ich ešte nemáte, poskytne vám ich registrátor vašej školy. Súťaž potrvá do 30. septembra. Každý, kto sa zúčastní, niečo získa.

Zaradí sa medzi učiteľov, ktorí jednoznačne kráčajú vpred, presvedčí sa, že má kolegov ma celom Slovensku, s ktorými môže jednoducho komunikovať, zdieľať svoje názory, učiť sa nové veci. Získa prístup k užitočným skupinám, dynamicky rastúcim zbierkam testov, aplikácií, či užitočných web stránok, ktoré spoločne budujeme na bluekiwi, hovorí Marcel Borik zo spoločnosti Atos. Hodnotiť sa bude aktívna spolupráca, prispievanie v rámci odbornej sociálnej siete a splnenie pripravených úloh v rámci jednotlivých skupín (priestorov), ako napríklad ISCED 1, Aplikácie a užitočné web stránky u Marty, Testy - tu nás nájdeš všetky, Začlenení nás potrebujú a Výskum a prax.

Víťazi budú zverejnení na komunikačnej platforme DiGiPEDiA blue Kiwi https://digipedia.bluekiwi.net.
Ceny si víťazi prevezmú na II. konferencii inovatívnych učiteľov blueKiwi, ktorá sa uskutoční v októbri 2015. Októbrová konferencia bude zameraná na praktické ukážky využitia jednotlivých skupín ako napr. testy, užitočné aplikácie na odbornej sociálnej sieti blueKiwi a dostatočný priestor dostane diskusia - fórum, kde si učitelia budú môcť vymeniť skúsenosti, prebrať pálčivé témy, prípadne identifikovať a otvoriť nové skupiny na odbornej sociálnej sieti blueKiwi Digipedia. Väčší priestor na diskusiu a spolu prácu na konferencii si želali učitelia, ktorí sa zúčastnili prvej konferencie vo februári tohto roka. Program októbrovej konferencie je v príprave.

O spoločnosti Atos

Atos SE (Societas Europaea) je lídrom v digitálnych službách. Zákazníkom na celom svete skupina Atos poskytuje konzultačné služby a služby integrácie systémov, manažované služby a BPO, cloudové operácie, riešenia pre Big Data a bezpečnosť, ako aj transakčné služby prostredníctvom spoločnosti Worldline, európskeho lídra v odvetví platieb a transakčných služieb. Vďaka hlbokej znalosti technológií a odvetvia pracuje skupina s klientmi naprieč rôznymi sektormi: obrana, finančné služby, zdravotníctvo, priemysel, médiá a sieťové odvetvia, verejný sektor, obchod, telekomunikácia a doprava. Atos sa sústredí na biznis technológie, ktoré podporujú pokrok a ktoré pomáhajú organizáciám vytvárať firmy budúcnosti.

Atos

Viac informácií nájdete na: www.atos.net

Anketa

Čo očakávate od nového školského roka?

RNDr. Pavel Sadloň – riaditeľ, Gymnázium, Ul. Sáru č. 1, Bratislava

Očakávame zanietených učiteľov a najmä žiakov, ktorí sa vedia popasovať s motiváciou v prospech ich budúceho štúdia a zmysluplného uplatnenia sa v živote. Žiakov, ktorí dennodenne prichádzajú do škôl s očakávaním, že objavia niečo nepoznané a nemajú strach zo svojich učiteľov, lebo na určité obdobie sa z nich stávajú súputníci na nekonečnej ceste vzdelávania sa.
Samozrejme očakávame, že vzdelávanie detí a mládeže sa stane skutočnou prioritou zodpovedných štátnikov.

EuroLeague Women
Košice 2016
KANDIDÁT NA EURÓPSKE MESTO ŠPORTU
GOOD ANGELS
ZAČÍNAME 14. 10. 2015
www.goodangelskosice.eu
LYNX
Informačné systémy
Bezpečnostné riešenia
www.lynx.sk
NESS
www.ness.sk
BIO
BIOTRONIK
excellence for life
www.biotronik.com
labo.sk
Vaše laboratórne vybavenie
www.labo.sk
STABILITA
doplnková dôchodková spoločnosť
www.stabilita.sk
TV JOJ

Podľa mladého vedca a pedagóga Ľubomíra Švorca má Slovensko veľký vedecký potenciál

Ľubomír Švorc pracuje ako pedagóg a vedeckovýskumný pracovník na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Chémia je celý jeho život. Aj vďaka tomu dosiahol v mladom veku vynikajúce výsledky. Za svoju prácu a dosiahnuté výsledky v oblasti analytickej chémie získal Ľubomír Švorc ocenenie Vedec roka SR 2014 v kategórii Mladá osobnosť vedy, ktoré mu odovzdal predseda Slovenskej akadémie vied Pavol Šajgalík.

Tento rok ste získali prestížne ocenenie v oblasti vedy na Slovensku. Môžete nám bližšie opísať, za aké výsledky ste ocenenie získali a aký prínos to má pre prax?

Po získaní vedecko-pedagogického titulu „docent“ v odbore Analytická chémia na začiatku apríla tohto roku som bol v 18. ročníku súťaže Vedec roka SR ocenený ako Mladá osobnosť vedy. Ocenenie mi bolo udelené za vysokú vedeckovýskumnú a publikačnú aktivitu v oblasti elektrochemickej charakterizácie biologicky aktívnych látok a využitia nových elektródových materiálov v klinickej, environmentálnej a potravinárskej stopovej analýze. V praxi by výsledky tejto vedeckej činnosti alebo výskumu mohli významne pomôcť v oblasti kontroly aditív a nebezpečných látok v potravinách, pri analýze klinických a farmaceutických vzoriek a pri monitoringu znečistenia v životnom prostredí. Vďaka tomu by dnešné často krát finančne a časovo náročné analytické metódy a postupy mohli nahradiť rýchlejšie a lacnejšie elektrochemické metódy za využitia napr. bórom dopovanej diamantovej elektródy.

Môžete nám to vysvetliť aj na konkrétnom príklade?

Pomocou nami vyvinutých elektrochemických metód a postupov vieme jednoducho a spoľahlivo zistiť napríklad obsah kofeínu a teofylínu v rôznych potravinárskych produktoch a nápojov, stanoviť zvyškovú koncentráciu niektorých liečiv (analgetík, antibiotík, antihypertenzív) a vitamínov (kyselina askorbová, kyselina listová) v biologických vzorkách pacientov a analyzovať ťažké kovy a pesticídy v environmentálnych vzorkách. Podmienkou je, aby stanovovaná látka (tzv. analyt) bola elektrochemicky aktívna, resp. vykazovala schopnosť elektrochemickej oxidácie alebo redukcie na pracovnej elektróde.

Ak tomu dobre rozumieme, znamená to, že Váš výskum by mohol pomôcť nielen potravinárskemu priemyslu, ale napríklad aj zdravotníctvu a samotným pacientom?

Určite áno. Okrem využitia elektrochemických metód pri zisťovaní obsahu kofeínu v potravinárskych produktoch je v súčasnosti veľmi dôležitá a u diabetikov nenahraditeľná zdravotná pomôcka - tzv. glukomer. Tento miniatúrny prístroj využíva „testovací prúžok“ na sledovanie aktuálnej hladiny glukózy v krvi, pričom princíp je založený na elektrochemickom princípe tzv. biosenzora. Pacient, ale i zdravý jedinec si tak kedykoľvek a sám môže skontrolovať hladinu glukózy v krvi len jednoduchým vpichnutím testovacieho prúžku obvykle do končeka prstu, kvapka krvi sa nanesie na tento testovací prúžok. Glukomer následne vyhodnotí obsah glukózy, pričom stanovená hodnota sa zobrazí na displeji. Tento princíp je v prípade glukózy známy už desaťročia. My sa v našom výskume snažíme využiť práve bórom dopované diamantové elektródy, ktoré by mohli slúžiť ako náhrada za testovacie prúžky.

Tento výskum si pravdepodobne vyžiadal veľa času a energie. Čo všetko ste museli obetovať, aby sa dostavili prvé výsledky?

Samozrejme, ak sa chcete seriózne venovať vede, vždy je to v určitej miere na úkor osobného života a voľného času. V mojom prípade to bola často krát práca počas dlhých večerov a víkendov, kedy som obvykle zhromažďoval namerané výsledky, snažil sa ich vyhodnotiť, následne čo najlepšie interpretovať a vyvodiť závery pre dané účely práce.

Ako na ocenenie reagovali Vaši blízki, kolegovia a známi?

S výnimkou mňa to najviac potešilo mojich rodičov, ktorým chcem aj touto cestou poďakovať za podporu počas štúdia a práce. Samozrejme

Pokračovanie na 21. strane

Pokračovanie z 20. strany

som cítil podporu aj z radov najbližších priateľov a kolegov na pracovisku. Ocenenie však patrí všetkým, ktorí sa nejakým spôsobom iniciovali v danom výskume, t.j. aj študentom v rámci ich bakalárskych, diplomových a dizertačných prác.

Okrem toho sa venujete rôznym publikačným a vedeckým aktivitám, absolvovali ste vedecké stáže v zahraničí. Ktorú z týchto aktivít vnímate ako tú, ktorá Vám toho najviac dala?

Jednoznačne sú to zahraničné stáže na Karl-Franzens univerzite v Grazi (v rámci bilaterálneho programu „Akcia: Rakúsko – Slovensko“) a Porúrskej univerzite v Bochume (DAAD program), kde som pracoval pod vedením svetovo uznávaných profesorov v oblasti elektrochémie, prof. Kurta Kalchera a prof. Wolfganga Schuhmanna. S týmito pracoviskami bola počas môjho pobytu nadviazaná spolupráca, ktorá funguje dodnes na báze výmeny študentov a skúseností, pričom finálnym výstupom spolupráce sú spoločné publikácie v karentovaných časopisoch.

Ste pedagóg a vedec, pracujete so študentmi. Cítite sa viac ako pedagóg alebo práve naopak – označili by ste sa v prvom rade za vedca?

Veľmi zaujímavá otázka, ktorú mi už niekoľkokrát položili novinári v súvislosti s ocenením Vedec roka SR. V prvom rade som na základe pracovnej zmluvy so zamestnávateľom definovaný ako vedecký pracovník. To však neznamená, že sa nezúčastňujem pedagogickej činnosti, delenie pedagogický vs. vedecký pracovník je len interné delenie. Rovnako aj vedecký pracovník participuje na výučbe, avšak jeho týždenná výmera hodín na túto činnosť je nižšia v porovnaní s pedagogickým pracovníkom, ktorému zo zmluvy naopak vyplýva menšia vedecká činnosť. U seba by som to hodnotil tak 50 na 50. Práca so študentmi ma veľmi baví, či už na pedagogickej alebo vedeckej úrovni.

Aký máte vzťah k študentom? Vzhľadom k Vášmu veku musíte byť pre nich motiváciou aj na základe dosiahnutých výsledkov. Snažíte sa ich zaujať na Vašich prednáškach aj niečím špeciálnym, čo by ich oslovilo?

Ako som vyššie spomínal, práca so študentmi je jedným z hlavných impulzov mojej práce. Snažím sa s nimi počas prednášok, seminárov a laboratórnych cvičení vychádzať priateľsky a ústretovo, na druhej strane však vyžadujem spätnú väzbu v podobe patričných vedomostí. Keďže tomu nie je tak dávno, keď som ako študent sedel za lavicami alebo v prednáškových aulách a počúval svojich vyučujúcich, tak si v rámci vyučovania často krát viem predstaviť, kedy zrýchliť alebo zvoľniť nasadenie a tempo. A ak pri tom dokážem byť pre niektorých zo študentov aj motiváciou, o to viac ma to teší a práca napĺňa.

Ako vnímate situáciu na školách z pohľadu pedagóga Vy?

Z pohľadu kvality vedomostí u nových prichádzajúcich študentov musím na základe doterajších skúseností bohužiaľ konštatovať, že úroveň klesá. Najviac to je vidieť na seminároch a laboratórnych cvičeniach, kde študentom chýbajú často elementárne vedomosti zo základnej a strednej školy. Problém preto vidím v celom vzdelávacom procese už od základnej školy, kde by sa pri výučbe mal klásť väčší dôraz na pripravenosť študenta. Pretože niekedy je to naozaj len o nepripravenosti študenta, keď si neplní svoje domáce úlohy.

Čo Vás priviedlo k vede? Zaujímali ste sa o chémiu už v detstve alebo to prišlo postupne?

O chémiu som sa zaujímal už od základnej školy, kedy som sa aktívne zúčastňoval aj na chemických olympiádach. Pokračoval som na gymnáziu v Seredi, kde sme mali veľmi prísneho profesora chémie, vyžadoval od nás vždy veľa s tým, že nám vravel, že sa nám táto drina vráti v podobe vedomostí, keď budeme študovať na vysokej škole. Naozaj mal pravdu, za seba môžem povedať, že som v r. 2001 nastúpil na Fakultu chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave ako maximálne pripravený študent, čo sa následne prejavilo aj na mojom študijnom prospechu.

Aká je situácia na Slovensku? Je medzi mladými ľuďmi záujem o vedu?

Záujem mladých o vedu na Slovensku je určite veľký, mladí a perspektívni vedci však mnohokrát odchádzajú do zahraničia, kde majú lepšie podmienky - finančné a aj čo sa samotného výskumu týka. V tomto problém nevidím, ak by sa po určitom čase vrátili domov do svojej krajiny a svoje získané poznatky, vedomosti a zručnosti mohli realizovať vo vedeckej sfére alebo praxi. Väčšina z týchto ľudí však dlhodobo ostáva v zahraničí, pretože vytvorené podmienky u nás doma pre nich nie sú postačujúce. Problematika financovania vedy na Slovensku je však samostatná kapitola. Napriek tomu si osobne myslím a naše laboratórium je toho rovnako dôkazom, že sa dá stále robiť veda na svetovej úrovni aj za skromnejších podmienok.

Keby ste mali poradiť začínajúcim vedcom zo Slovenska, čo by ste im poradili?

Jednoznačne aby išli za svojim cieľom, nepoľavili. Robiť vedu na svetovej úrovni je tvrdý oriešok, pretože neustále sa vyvíjajú ľudské myšlienky a nápady, ktoré sa následne snažia vedci realizovať do konkrétnej podoby. Človek - vedec ak chce držať krok so svetovým trendom, nech už sa to týka čohokoľvek vo vede, tak nesmie zaváhať a stagnovať. A my Slováci sa rozhodne nemáme za čo hanbiť, čo sa týka nových myšlienok a nápadov, vedecký potenciál máme naozaj veľký.

Martina Miksová
Foto: Pavol Gemeiner

Žiakov na viac ako tisícke základných škôl čaká od septembra atraktívnejšia angličtina

Metodicko-pedagogické centrum realizuje národný projekt Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách

Angličtina je jazykom podnikania a biznisu, vedy, informačných technológií, filmového priemyslu a a mnohých ďalších odvetví. Aj preto jej znalosť pre každú neanglicky hovoriacu krajinu dôležitá a ani Slovensko nie je v tomto ohľade výnimkou.

Podľa prieskumu, angličtinu považuje za najužitočnejší cudzí jazyk 63% Slovákov. Avšak, aj napriek zavedeniu povinnej výučby anglického jazyka, ku ktorej došlo v roku 2010, je podľa štatistík naša schopnosť porozumieť informáciám v tomto jazyku oproti priemeru EÚ iba polovičná (14%). Podľa odborníkov, situáciu môže zlepšiť zvýšenie kvality výučby anglického jazyka prostredníctvom rozšírenia možností systémového doplnkového vzdelávania pre angličtinárov, ale aj poskytnutím moderných vzdelávacích prostriedkov, vrátane digitálneho obsahu.

Potvrdzuje to aj záujem samotných učiteľov anglického jazyka o ďalšie vzdelávanie a ich doterajšie reakcie na národný projekt „Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách“. Realizuje ho Metodicko-pedagogické centrum a angličtinárom je známy pod názvom EnglishOne.

Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách

ENGLISH #NE

Hlavné formy podpory

MPC chce prostredníctvom projektu pomôcť angličtinárom nasledujúcou formou:

- Vzdelávaním učiteľov v školiacich centrách a aktívnym poradenstvom pre učiteľov priamo v školách prostredníctvom tímu poradcov/koučov
- Poskytnutím moderných didaktických prostriedkov, ktoré budú obsahovať metodiky pre učiteľov, pracovné listy pre žiakov a moderný digitálny vzdelávací obsah
- Prepojením digitálneho vzdelávacieho obsahu s už existujúcimi schválenými učebnicami anglického jazyka
- Zdieľaním skúseností učiteľov z využívania nových metód a nových didaktických prostriedkov

Školenia

Takmer všetkých 3000 zapojených angličtinárov už absolvovalo projektové školenia, ktoré prebehli v rámci dvoch vzdelávacích modulov. Prvý bol zameraný na vzdelávanie učiteľov v nových trendoch výučby anglického jazyka, moderných metódach, technikách a formách vyučovania, v nadväznosti na Štátny vzdelávací program. Druhý vzdelávací modul bol už zameraný na konkrétne využívanie dodaných didaktických prostriedkov priamo vo výučbe.

Je potešiteľné, že odozvy učiteľov na úroveň a zameranie školení boli viac ako pozitívne. V anonymnom dotazníkovom prieskume medzi účastníkmi 95% z nich uviedlo, že považujú absolvované vzdelávanie za prínosné. Rovnako potvrdili aj prínos dodaných vzdelávacích materiálov pre ich pedagogickú prax (94%) a pre zatraktívnenie výučby pre žiakov (94%).

Pozitívnu energiu školení potvrdili aj samotní lektori, ktorí sa, vidiac nadšené reakcie učiteľov z nových didaktických prostriedkov, cítili motivovaní. Napokon, to sa odrazilo aj v ich hodnotení učiteľmi, keď 99% v dotazníkoch uviedlo spokojnosť s pripravenosťou lektorov a zrozumiteľnosťou nimi podávaných informácií a 98% s ich schopnosťou dynamizovať a aktivizovať skupinu.

„Na školeniach som sa snažila ukázať, že nové materiály na výučbu angličtiny sú nielen výbornou pomôckou pre učiteľa, ale pri ich správnom využití môžu byť zaujímavé aj pre žiakov samotných. Išlo vlastne o to, ako naučiť učiteľov používať materiály tak, aby motivovali žiakov a vytvárali u nich pozitívny vzťahu k tomuto cudziemu jazyku" povedala Ľubomíra Škerlíková, hlavná lektorka z Bratislavy.

Moderné didaktické prostriedky

Uvedených 3000 pedagógov už od nového školského roka začne intenzívne využívať moderné didaktické prostriedky na takmer 1350 školách na celom Slovensku, vrátane Bratislavského samosprávneho kraja. Sady nových didaktických prostriedkov pre I. alebo II. stupeň obsahujú metodiky pre učiteľov, pracovné listy pre žiakov a prístup k online digitálnemu učivu; pre každý ročník vybraného stupňa základnej školy. Nový digitálny obsah je interaktívny a prispôsobený veku a schopnostiam žiakov vo všetkých ročníkoch. Je nahovorený "native speakers", takže žiaci sa budú na hodinách pravidelne stretávať s autentickým jazykovým prejavom. Vďaka mnohým animáciám, hrám, pesničkám, či videám budú hodiny pre žiakov zábavnejšie a atraktívnejšie. Výhodou dodaného digitálneho obsahu je aj to, že je použiteľné ako doplnok k aktuálne používaným učebniciam angličtiny a jeho používanie tak nie je limitované konkrétnou učebnicou.

O tom, že dodané didaktické prostriedky sú prínosom pre výučbu svedčia aj výsledky anonymného prieskumu medzi učiteľmi zapojenými v projekte. Uviedli v ňom, že za jeho najväčší prínos považujú jeho interaktivitu (78%), názornosť (75%) a možnosť okamžitej spätnej väzby (71%). Vysoko pozitívne ohodnotili aj prepojenie digitálneho obsahu so Štátnym vzdelávacím programom (89%). Podľa ich názoru bude pozitívne ovplyvňovať motiváciu, pozornosť, zvedavosť a zapamätanie žiakov.

Tvorba vzdelávacích materiálov a zdieľanie skúseností

Projekt EnglishOne dáva možnosť učiteľom zapojiť sa do tvorby vzdelávacích materiálov s tým, že učitelia budú za tvorbu týchto vzdelávacích materiálov honorovaní.

Poradenstvo

Projekt počíta aj s individuálnym poradenstvom pre učiteľov angličtiny, pre ktorých sú v každom regióne Slovenska k dispozícii poradcovia, vrátane "native speakrov", teda ľudí, pre ktorých je angličtina materinským jazykom. Poradenstvo bude prebiehať viacerými spôsobmi, podľa potrieb učiteľov, od elektronickej komunikácie až po osobnú prítomnosť poradcov priamo na vyučovacej hodine. Takto realizovaná výučba, s novými didaktickými prostriedkami, vyškolenými učiteľmi, za asistencie odborníkov dáva predpoklad podstatného zvýšenia jej kvality.

Viac informácii o projekte Nové trendy vzdelávania učiteľov anglického jazyka na základných školách, EnglishOne, nájdete na www.englishone.sk.

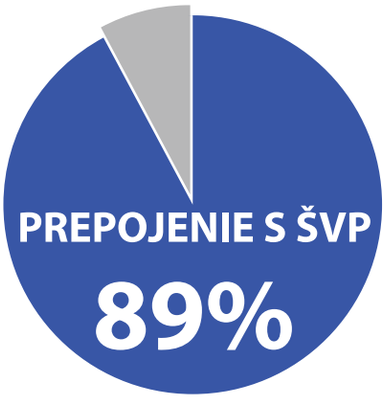

Prínos didaktických materiálov EnglishOne na základe anonymného prieskumu medzi učiteľmi zapojenými v projekte

Škola v prírode v Jasnej, v prekrásnom prostredí Nízkych Tatier.

Hotel JUNIOR Jasná aj tento rok pripravil zvýhodnené pobyty pre žiakov a ich pedagógov.

Všetky krásy Liptova a horskej prírody máte ako na dlani v škole v prírode s našim hotelom. Navštívte spolu so svojimi žiakmi jednu z najkrajších dolín Nízkych Tatier, spoznajte krásu Liptova a okolitej prírody. Hotel je dokonale pripravený sa postarať o Vaše ratolesti. K dispozícii sú salóniky na vyučovanie, detské a multifunkčné ihrisko, bazén, detský kútik, altánok na pravú opekačku v prírode, okolie na tajuplnú, strašidelnú, večernú cestu lesom. Deti si prinesú naozaj nezabudnuteľný zážitok!

Termíny: 1.9. – 27.11. 2015
4.4. – 30.11. 2016

	pultová cena
Materské školy	17,50 €/osoba/ noc
Základné školy (1. až 4. ročník)	17,50 €/osoba/ noc
Základné školy (5. až 9. ročník)	18,00 €/osoba/ noc
Stredné školy a pedagogický dozor	19,50 €/osoba/ noc

Ceny zahŕňajú:

- ubytovanie
- strava 5x denne
- pitný režim
- neobmedzený vstup do hotelového bazénu
- detská diskotéka v nočnom bare 1x za pobyt
- darček pre každé dieťa (zmrzlina)
- odmena pre pedagógov- wellness procedúry a poobedná káva
- K dispozícii je reštaurácia, letná terasa, vyučovacie miestnosti pre 40 – 180 žiakov, detské a športové ihrisko, ohnisko, altánok.
- Na každých 15 žiakov - 1 pedagogický dozor "**ubytovanie a strava zadarmo"**
- Na celú skupinu Zdravotník **„ubytovanie a strava zadarmo"** (potrebné potvrdenie o spôsobilosti)
- **doplatok**– miestny poplatok 1,00€ / osoba / noc- pre všetky osoby nad 12 rokov.

Erasmus Plus - Finland Trip alebo sedem týždňov v krajine tisícich jazier

Každá etapa v živote mladého človeka má svoje čaro. O to viac, keď žije v dobe, kedy sú jeho príležitosti ,,takmer" bezhraničné. Sloboda v jeho duši a možnosť otvorených brán sveta mu poskytuje neobmedzené možnosti. Ak ho v tejto túžbe a snahe podporuje ešte aj škola a rodina, je to ideálna kombinácia na to, aby si obul túlavé topánky a vykročil.

V rámci stredných škôl im túto možnosť ponúka program Erasmus Plus. Dvaja študenti animácie a jeden študent grafického dizajnu zo Súkromnej strednej umeleckej školy animovanej tvorby v Bratislave dostali príležitosť absolvovať sedemtýždňový výmenný pobyt vo Fínsku.

V krajine tisícich jazier, kde každý menší kopec pokladajú za vrch, mali možnosť vidieť úchvatnú prírodu, navštíviť národný park Koli, okolité mestá a nadýchať sa ich špecifickej vône. V rámci programu dostali možnosť nahliadnuť do fungovania svetoznámej grafickej firmy. Absolvovali aj návštevu šperkárne a výroby hodín, spoznali ich kultúru a okúsili ich kuchyňu. Všimli si, že Fíni ku každému jedlu jedia chlieb. A v neposlednom rade plnými dúškami nasávali život fínskych študentov. Okúsili, aké to je, keď vyučovacia hodina netrvá 45 minút, keď prakticky neexistuje rozvrh a predsa všetko funguje, ako má. Rovnaký vek a napriek tomu iný prístup k zodpovednosti. Prístup v schéme: ja nemusím, ja chcem. Som zodpovedný sám za seba a za svoje výsledky. V tomto duchu ich škola pripravuje na život. Na to, že sami sú strojcami toho, ako ich život bude vyzerať - nielen súkromný, ale samozrejme aj pracovný.

Ako to už býva zvykom, zo všetkých takýchto pobytov sú najdôležitejšie medziľudské vzťahy. Nové priateľstvá v novej krajine, ktoré dávajú pocit toho, že sa otvorili dvere, cez ktoré sa kedykoľvek môžu vrátiť späť.

Autor: Mgr. Zuzana Štochmalová, PR manažér Súkromnej strednej umeleckej školy animovanej tvorby v Bratislave

ZOBER® LOPTU NIE DROGY

www.zoberloptu.sk

KAŽDÁ LOPTA POTREBUJE HRDINU

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.
SEPS
www.sepsas.sk

TIPOS
www.tipos.sk

Ministerstvo zdravotníctva SR
www.health.gov.sk

VEOLIA
Efektívne energetické riešenia
www.veolia.sk

ColiPrev®
aby deti nebolelo bruško
www.detskekoliky.sk

VISION IT SOLUTIONS
www.visionit.sk

Pow-en®
Váš dodávateľ elektriny
www.pow-en.sk

Košice 2016
KANDIDÁT NA EURÓPSKE MESTO ŠPORTU

SAMSUNG

radio Bestfm
rtv: ROZHLAS A TELEVÍZIA SLOVENSKA

Modrá Tilgnerka bola na Festivale Modrých škôl

Naša škola je jedna zo skoro sedemdesiatich škôl, ktoré sú zapojené do programu Prispôsobenie sa zeme klímy – prevencia povodní a sucha financovaného pomocou grantu EHP a Nórska a rozpočtu vlády SR. A tak sme išli i my, z Tilgnerky.

Všetci realizátori programu – pedagógovia, žiaci i študenti boli

pozvaní na konci júna Veľvyslancom Nórskeho kráľovstvá na Slovensku a Úradom vlády SR na neformálne stretnutie do Piešťan – najzelenejšieho mesta na Slovensku - pod názvom Festival Modrých škôl.

Stretnutie sa konalo v krásnom historickom prostredí Elektrárne Piešťany. Všetkých vítali rozkošní drobci zo 7. piešťanskej základnej školy v bielych a modrých šiltovkách s emblémom Modrých škôl. Realizátori projektu Modré školy sa tu stretli s niekoľkými osobnosťami, ktoré v projekte pracujú a pomáhajú či riadia ho. Program viedol Juraj Caránek, ktorý hravou formou previedol všetkých účastníkov programom. Aby udržal pozornosť menších účastníkov motivoval prítomných otázkami a bodovaním, za čo na konci dostali najlepší odmeny.

Podujatie otvorila Rannveig Skofteland – harge dáffaires Veľvyslanectva Nórskeho kráľovstva na Slovensku. V príhovore zoznámila prítomných o organizácii mladých ochrancov životného prostredia v Nórsku – o ich aktivitách. Jaroslav Mojžiš z odboru grantov EHP a Nórska Úradu vlády SR poďakoval všetkým deťom a ich pedagógom za poctivú prácu, ktorú vykonali pri riešení svojej časti programu Modrých škôl. Veľmi milo a s neskrývaným nadšením, že práve jeho mesto bolo vybrané, privítal v Piešťanoch všetkých primátor Piešťan Miloš Tamajka, ktorý v príhovore porozprával kúsok histórie kúpeľov a kúpeľného ostrova i parku v ňom. S veľkým zanietením rozprával o mestskom parku, ktorý je od roku 1963 národnou kultúrnou pamiatkou. Po celej akcii sme teda neodolali a išli si ho pozrieť – voliéru s pávmi, jazierka s leknami a...

V programe okrem dospelých – ako pani Zuzana Hudeková z Kancelárie hlavného architekta v Bratislave alebo Michaela Havrientová z Výskumného ústavu rastlinnej výroby v Piešťanoch vystúpili aj niektoré tímy z Modrých škôl. Úspech zožala kolektívna prezentácia študentov Gymnázia Michala Miloslava Hodžu v Liptovskom Mikuláši, u ktorých bolo vidieť zohranie sa a skutočnú spoluprácu. Ďalším viditeľne nadšených študentom bol Viliam Miklovič z Gymnázia v Malackách, ktorý všetkým predstavil okrem ich štyroch jazierok na dvore školy aj ich návštevu Nórska a starostlivosť o nich počas návštevy v tejto krajine.

V prestávke sme pani Rannveig Skofteland – harge dáffaires Veľvyslanectva Nórskeho kráľovstva na Slovensku odovzdali malý darček z Modrej Tilgnerky. Veľmi milo nás prekvapilo, že pani Rannveig Skofteland náš projekt poznala a vedela aj o našej zelenej streche na škole. Pre nás je to veľká pocta pani Rannveig Skofteland, ďakujeme.

V závere prišiel účastníkov pozdraviť slovenský raper RYTMUS, ktorý vyrastal v okolí Piešťan, zaspieval si s prítomnými pár piesní a rozdal podpisy.

Po záverečnom občerstvení si všetci prítomní pozreli elektráreň a EKO záhradku. Odniesli si tiež pár sadeničiek byliniek, ktoré im daroval Výskumný ústav rastlinnej výroby v Piešťanoch.

Cieľom programu bolo poďakovanie realizátorom projektov v neformálnej atmosfére, inšpirovať všetkých k pokračovaniu starostlivosti o svoje okolie. Bolo nám príjemne. Príjemné prostredie, milí ľudia, krásne mesto.

Po návrate domov sme pokračovali v našich plánoch na škole s ešte väčšou „vervou“. Stretnutie s partnermi z iných škôl nás veľmi inšpirovalo a naše nadšenie dosiahlo vrchol. V septembri chystáme konferenciu, na ktorej predstavíme našu prácu aj jej výsledky.

Mgr. Silvia Bodláková,
Spojená škola Tilgnerova, Bratislava

UČITEĽSKÉ NOVINY
Periodikum o školstve a vzdelávaní
Vydáva Učiteľské noviny o.z.
Adresa a sídlo redakcie:
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava
IČO vydavateľa – 42 418 089

Šéfredaktor: PhDr. Ľubomír Pajtinka, PhD.
Mobil: 0904 700 570
Email: pajtinka@ucn.sk
Štatutárny zástupca :
Mgr. Martina Miksová
Mobil: 0948 038 354
E-mail: miksova@ucn.sk
Facebook: www.facebook.com/ucitelskenoviny

Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie.

Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch.

Majiteľmi ochrannej známy Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR.

Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami.

Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo
Periodicita vydávania: mesačne s výnimkou letných prázdnin

Zadané do tlače: 31. 8. 2015
Registračné číslo MK EV 5217/15
ISSN 0139-5769.

Jediná otázka pre PhDr. Soňu Hanzlovičovú, poradkyňa ministerstva vnútra pre školstvo

Ako sú pripravené na nový školský rok Okresné úrady, odbory školstva(bývalé Krajské školské úrady), ktoré budú priority ich práce?

Hlavnými úlohami poradcu je riešenie problémov s vedúcimi odborov školstva a riaditeľmi škôl a školských zariadení. Školy a školské zariadenia zmenu zriaďovateľa vnímajú a hodnotia pozitívne, čo sa prejavuje na operatívnejšom riešení ich požiadaviek a zvýšením finančných prostriedkov na odstraňovanie havarijných situácií na školách. Ide tu o pravidelné stretávanie sa s riaditeľmi škôl na mieste, kde je potrebné riešiť aktuálne vzniknuté problémy.

Pravidelne sa vykonávajú porady, kde si odovzdávajú informácie z regiónov a taktiež sa riešia otázky metodiky školstva, ktorých sa práve dotýkajú zmeny v legislatívnych procesoch.

Zavedením opatrení Programu ESO sa dosiahlo zefektívnenie vynakladania výdavkov a optimalizácia nákladov na fungovanie verejnej správy. To umožnilo, že napr. v roku 2014 bolo navyše, okrem normatívnych prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy, z rozpočtu preinvestovaných na 20 školách v Bratislavskom a Trenčianskom kraji na opravy škôl a odstraňovanie havarijných situácií vyše 1 228 966 EUR.

Okrem toho Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je v spolupráci so Slovenskou energetickou a inovačnou agentúrou v súčasnosti zapojené do projektu na zlepšenie energetickej efektívnosti budov verejnej správy. Hlavným prínosom pripravovaného projektu je získanie finančných prostriedkov na zateplenie budov, a to z prostriedkov Operačného programu životného prostredia. V prvej fáze projektu sa plánuje obnova 72 budov.

Do uvedeného projektu sa plánujú zaradiť aj školy. V súčasnosti sa uvažuje so zaradením 11 škôl z Košického kraja, 3 škôl z Prešovského kraja, 11 škôl

z Banskobystrického kraja, 13 škôl z Nitrianskeho kraja, 2 škôl zo Žilinského kraja, 10 škôl z Trenčianskeho kraja a 7 škôl z Trnavského kraja.

V oblasti školstva sa úlohy ministerstva vnútra rozšírili v nadväznosti na zrušenie krajských školských úradov, (k 1.1.2013) ktorých zriaďovateľská pôsobnosť ku školám (bilingválne gymnázia a špeciálne školy) a školským zariadeniam (reedukačné centrá, liečebno-výchovné sanatóriá, diagnostické centrá a centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie) prešla na ministerstvo vnútra. Z dôvodu efektívnej komunikácie a metodického usmerňovania na úseku školstva bolo na ministerstve vnútra vytvorené funkčné miesto poradcu pre školstvo a obsadené odborníkom zo školstva a tou je pani PhDr. Soňa Hanzlovičová.

Prichádzajú sedemnásti ministri...

Na slovenský knižný trh príde v najbližších dňoch prvá časť knižnej trilógie rozhovorov o výchove a vzdelávaní z názvom Rozhovory s ministrami (po nej budú v krátkom čase nasledovať knihy Rozhovory s učiteľmi a Rozhovory s osobnosťami). Rozhovory s ministrami mapujú cez voľné dialógy, ktoré vznikali viac ako desať rokov pohľady sedemnástich ponovembrových reprezentantov školstva na vývoj i situáciu v rezorte i mimo neho. Dialógy odkrývajú aj osobné príbehy ľudí, ktorí stáli v čele rezortu školstva a sú jedinečnou sondou kde sa dá čítať v riadkoch i medzi nimi. Knihu si možno už teraz objednať na adrese: Rodina a škola, P.O.BOX 17, 902 01 Pezinok, alebo elektronicky na: uciteliazneba@gmail.com

pokračovanie nájdete na www.ucn.sk

V Bratislave kotví Titanic, žiaci sa tu môžu naučiť mnohé veci

Najslávnejší parník na svete, ktorý vytvorili, aby prevážal cestujúcich a poštu medzi Európou a Severnou Amerikou, mal byť vizitkou technickej revolúcie. Už počas svojej prvej plavby v roku 1912 však loď spoločnosti White Star Line stroskotala vo vodách Atlantiku. Dopravná tragédia z 15. apríla 1912 pripravila o život viac ako 1500 ľudí.

Celosvetovú výstavu venovanú legendárnemu Titanicu, ale aj obdobiu technických objavov a spoločensko-politickej situácii na začiatku 20. storočia, otvorili12. augusta v bratislavskej Inchebe. Na ploche takmer 3000 metrov štvorcových v 17 komnatách návštevníkov prenesie na palubu najväčšej a najluxusnejšej zaoceánskej lode svojej doby a zoznámi ich s osudmi jej pasažierov. "Nejde len o komerčný projekt, má aj svoju edukatívnu časť, kde aj mladí návštevníci, žiaci sa budú môcť mnohé veci naučiť," uviedol predseda Národnej rady SR Peter Pellegrini na slávnostnom otvorení výstavy, ktorú na celom svete videlo takmer 17 miliónov návštevníkov.

"Pevne verím, že nám pripomenie aj to, aby sme žili s pokorou, pretože aj tí, čo stavali Titanic, si mysleli, že je to loď nepotopiteľná, a uvedomíme si, že mnohé veci v živote sú pominuteľné," dodal šéf slovenského parlamentu k bratislavskej expozícii, ktorá je rozšírená o tzv. Slovenskú stopu na Titanicu. Organizátori sa pre ňu rozhodli po zistení, že medzi pasažiermi legendárnej lode bol aj Slovák. Výstavu doplnili o ilustračné zábery a udalosti zo Slovenska v čase potopenia slávnej lode z archívu Slovenského národného múzea.

Exhibíciu, ktorá ponúka aj zvukové a obrazové projekcie, tvoria stovky originálnych artefaktov vylovených z hlbín oceánu z vraku lode Titanic. Medzi exponátmi sú časti vybavenia lode, kusy nábytku, porcelán a osobné predmety cestujúcich - doklady, šperky, kabelky a rôzne časti oblečenia.*"Všetky majú veľmi veľkú hodnotu. Sú naozaj starostlivo každý deň uchovávané za prísnych bezpečnostných podmienok, sleduje sa tlak vzduchu, teplota, svetlo, ktoré musí byť minimálne, aby neboli poškodené,"* povedala pre TASR Zuzana Benediktová zo spoločnosti JVS Group, ktorá projekt prináša na Slovensko.

Producentom svetovej výstavy je spoločnosť RMS Titanic, ktorá má aj výlučné právo na získavanie predmetov z potopenej lode. Na Slovensko pricestovali jej zástupcovia, aby exponáty nainštalovali. *"Bol tu tím 12 členov z Ameriky, ktorí to sami celé zmontovali, nikomu nedovolili sa artefaktov dotknúť, dokonca ani my sme sa k tomu nedostali, aby sme to videli."*

Návštevníkov pri vstupe na výstavu vybavia palubným lístkom so skutočným menom človeka, ktorý na Titanicu v čase katastrofy bol. Prehliadku si tak vychutnajú nielen s podrobným výkladom audiosprievodcu, ale aj ako konkrétni cestujúci - napríklad ako 60-ročný Thomas William Solomon Brown, úspešný hotelier či v prvej triede cestujúci 36-ročný Thomas Drake Martinez Cardeza, ktorý sa na legendárnej lodi plavil so svojou matkou a dvoma sluhami. V závere prehliadky si v zozname mien môžu prečítať, či dopravnú tragédiu prežili, alebo skončili medzi jej obeťami.

Vstupenky na výstavu, ktorej prehliadka trvá minimálne hodinu, sa predávajú na presne určený dátum a čas. Záujemcovia, ktorí si zakúpia vstupenku v predpredaji v sieti Ticketportal sa tak vyhnú dlhému čakaniu v radoch.

Výstava potrvá ***do 6. decembra,*** otvorená je denne od 9.00 do 19.00 h.

Zdroj: TASR
Foto: TASR/Michal Svítok